

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ
นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง

อัปดุลเลาะห์ หลีดีใจ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ธันวาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความ
ต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ธันวาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

FACTORS RELATING TO PARENTAL INVOLVEMENT IN PROMOTING LEARNING OF SPECIAL
NEEDS STUDENTS IN CENTRAL SPECIAL EDUCATION CENTERS

ABDULLOH LEEDEEJAI

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

December 2022

Copyright 2022 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความ
ต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง

ของ อับดุลเลาะห์ หลีดีใจ

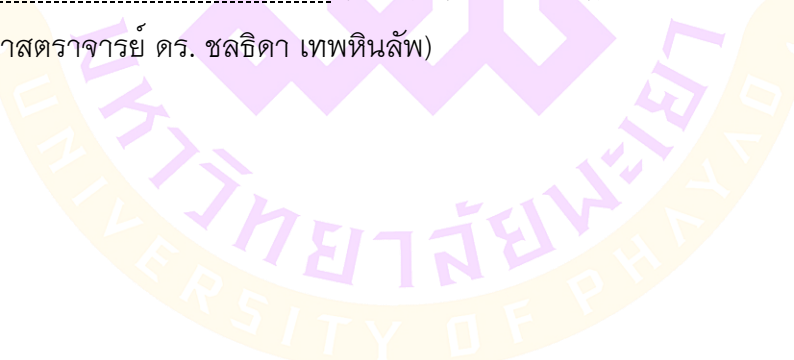
ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

----- ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร. ธารินทร์ รसानนท์)

----- อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย นิรัญทวี)

----- อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนารงค์)

----- คณบดีวิทยาลัยการจัดการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลธิดา เทพหินลับ)

- เรื่อง:** ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** อับดุลเลาะห์ หลีดีใจ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย นิรัญทวี
- คำสำคัญ:** ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ, ศูนย์การศึกษาพิเศษ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง จำนวน 113 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง พบว่า ปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ร่วมส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 76 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: FACTORS RELATING TO PARENTAL INVOLVEMENT IN PROMOTING LEARNING OF SPECIAL NEEDS STUDENTS IN CENTRAL SPECIAL EDUCATION CENTERS

Author: Abdulloh Leedeejai, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Associate Professor Dr. Sakchai Nirunthawee , Ph.D.

Keywords: Factors related to parental involvement, Parental involvement, Special need student learning promotion, Special education center

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to study the relationship of institutional factors with parental involvement for promotion learning of special need students in Central Special Education Center 2) to study the factors affecting the parental involvement for promotion learning of special need students in Central Special Education Center. Research design was quantitative, collected data by questionnaires that had validity was 0.67–1.00 and reliability coefficient at 0.97. The samples were 113 students parents persons selected by simple random sampling. The data were analysed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, correlation and stepwise multiple regression.

The study found that 1) factors related the institution were policies and public communication of institution had positive correlation with parents' participation for learning promotion at .05 significant 2) The policies and public communication could forecast parental involvement for promotion learning of special need students in Central Special Education Center 76 percent with significant level .05

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดีได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป และขอขอบพระคุณท่านเจ้าของเอกสารและงานวิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงไว้ในการทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนานรงค์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ดร.ธารินทร์ รสานนท์ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา และนายชูศักดิ์ ศิริเชียงใหม่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไข และ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครู และบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและตอบแบบสอบถาม ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะครูและบุคลากรทุกท่านของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง และเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2562 ทุกท่านที่สนับสนุนช่วยเหลือห่วงใย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ท้ายสุด ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว เพื่อน ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่เป็นกำลังใจ คุณค่า และประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ผู้ซึ่งเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้ลูกมีวันนี้ รวมทั้งครูอาจารย์ที่เคารพเป็นอย่างสูงทุกท่าน

อับดุลเลาะห์ หลีดีใจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและหลักการ วิจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา	9
แนวคิด และหลักการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51

เครื่องมือในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	55
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	55
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	56
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.....	57
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	60
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ กับ ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา	67
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง.....	68
บทที่ 5 บทสรุป.....	71
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผลการวิจัย	72
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	89
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90

ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 100

ประวัติผู้วิจัย 108

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงข้อมูลพื้นฐาน	56
ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และการรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับนโยบายศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง.....	58
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และการรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	59
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร.....	61
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร	62
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร	64
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร	65
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร	66
ตาราง 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษกับปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา.....	68

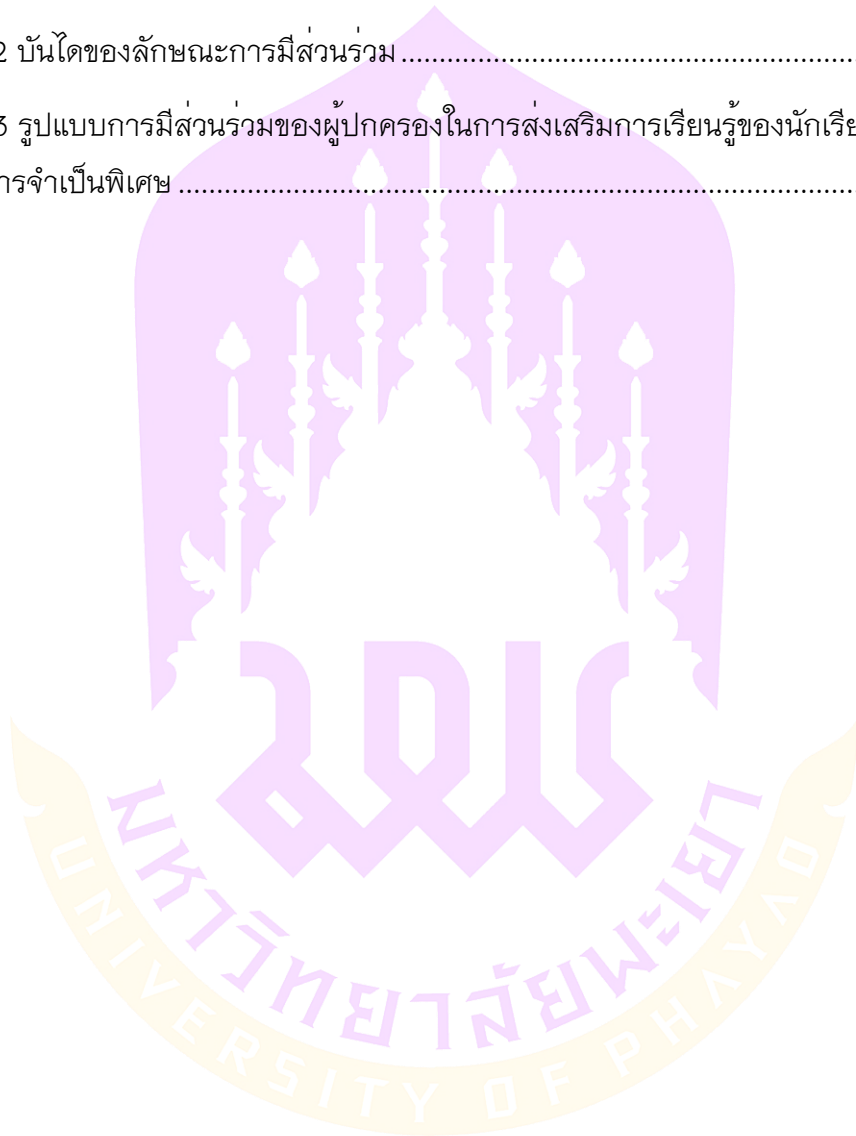
ตาราง 10 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise multiple regression analysis) ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยแยกเป็นรายด้าน69

ตาราง 11 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficients) ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง 70

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ภาพ 2 บันไดของลักษณะการมีส่วนร่วม.....	31
ภาพ 3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มุ่งขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยไม่ถูกจำกัดศักยภาพจากสภาพครอบครัว พื้นที่ และสภาพร่างกาย การดูแลนักเรียนยากจนที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลที่ครอบคลุมตั้งแต่การสร้างรายได้ของครัวเรือน การสนับสนุน ค่าเดินทางไปยังสถานศึกษา การปรับปรุงระบบคัดกรองและการให้เงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจนของสพฐ. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการให้ทุนการศึกษาต่อระดับสูง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดนักเรียนออก จากโรงเรียนกลางคันสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ซึ่งมีระบุไว้ในข้อที่ 6.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 มุ่งขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นั้นหมายความว่า ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับและประเภทการศึกษา ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สถานศึกษาในภูมิภาค/ชนบท ได้รับการยกระดับคุณภาพในการให้บริการ เด็กพิการและด้อยโอกาสได้รับโอกาสทางการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งสามารถเทียบโอนผลการเรียนและทักษะประสบการณ์เพื่อขอรับวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้นได้

การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เป็นสิ่งจำเป็นเนื่องด้วยเด็กปฐมวัยหรือเด็กเล็กเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การเรียนรู้ช่วงอายุ 0-6 ปี ถือได้ว่าเป็นโอกาสทองของการเรียนรู้ เพราะสมองจะเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะช่วง 3 ปีแรกสมองของเด็กมีการเปลี่ยนแปลงทั้งปริมาณและเส้นใยสมองและจุดเชื่อมต่อ สารเคมีในสมองรวมทั้งรอยหยักที่พื้นผิวสมอง ซึ่งล้วนส่งผลต่อสติปัญญาและความฉลาดของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาได้รับการกระตุ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้องแล้วจะช่วยพัฒนาเซลล์สมอง เจตคติต่อการเรียนรู้และวางพื้นฐานของการเรียน ช่วยให้ทักษะการเรียนรู้พัฒนาไปได้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 10) นอกจากนั้น การจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มีการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา

คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์อยู่รวมในสังคมอย่างปกติสุข ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549, หน้า 19)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ก็เช่นกัน ให้บริการแก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในรูปแบบการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม มุ่งพัฒนานักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเอง และไม่เป็นการของของคนอื่นในอนาคต ตลอดจนการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองให้ได้มากที่สุด เป็นไปตาม นายพนม พงษ์ไพบูลย์ ที่ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาเชิงมุ่งพัฒนาคนให้เรียนรู้ตลอดชีวิต สถานศึกษาถือเป็นองค์การสำคัญที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และพัฒนาคนให้เป็นการกำลังของสังคม และช่วยให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมกันสนับสนุนเพราะทุกคนทุกฝ่ายจะได้เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับความรู้ (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2542, หน้า 2) ทำให้เกิดการรับรู้แก่องค์กรทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มและระดับองค์กร สอดคล้องกับนโยบายของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ให้บริการด้านการศึกษแก่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้ง 9 ประเภท มีชื่อเสียงในด้านการให้บริการความช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เป็นองค์กรนำด้านการศึกษาพิเศษ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีคุณภาพ เครือข่ายเข้มแข็งจัดการศึกษาอย่างมีมาตรฐานสู่ความเป็นสากล เครือข่ายผู้ปกครอง เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ศูนย์การศึกษาพิเศษเล็งเห็นความสำคัญ เป็นจิ๊กซอว์สำคัญที่จะช่วยผลักดันนโยบายต่าง ๆ ให้เห็นผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมการให้ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง มีคุณภาพ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาขีดศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน

ในปัจจุบัน ได้นำแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยยึดหลักผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการบริหาร ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกเกี่ยวข้องผูกพันกับงานหรือองค์กร และตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรเป็นการลดความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน (อนันตชัย อุทัยพัฒนาชีพ, 2544) สอดคล้องกับทฤษฎีของ Cohen and Upshot เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งเชื่อว่าผู้ปฏิบัติงานจะปฏิบัติได้ผลดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอยู่กับความพึงพอใจหรือไม่พอใจในการปฏิบัติงาน (พิสมัย บุญเลิศ, 2548) การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการโดยเฉพาะทางการศึกษา โดยมีหลักการสำคัญที่มีส่วนร่วมในการสร้างความภาคภูมิใจโดยธรรมชาติแล้ว การทำงานคนเดียวย่อมสำเร็จได้ยาก จึงต้องร่วมแรงร่วมใจกันในองค์กรทำให้เกิดการมีส่วนร่วม องค์กรจะพัฒนาไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (จร สุนทรายุทธ, 2551, หน้า 556) ผู้ปกครองเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีส่วนสำคัญที่นำโรงเรียนไปสู่องค์กรการมีส่วนร่วมโดยมีส่วนร่วมในการลมือปฏิบัตินำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ผู้ปกครองจะเป็นด้านหน้าที่คอยทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและช่วยแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เนื่องด้วยเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและยังมีบทบาทที่จะต้องร่วมกับสถานศึกษาในการส่งเสริม การเรียน ของนักเรียนให้พัฒนาไปตามศักยภาพ เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ของให้ได้มากที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กนักเรียนดังกล่าว จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับใช้เป็น แนวทางให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาได้พิจารณา ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการ จัด การศึกษา และเป็นการกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักถึงบทบาทของตนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง
2. ปัจจัยที่นำมาศึกษาส่งผลต่อมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 40

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ในปีการศึกษา 2564

ขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 160 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 160 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงใน ธานีทร ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 64) และได้มาโดยการสุ่ม (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างคิดเป็นจำนวน 113 คน เลือกตัวอย่างโดยวิธีจับสลาก

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา ดังนี้
 - 1.1 การรับรู้ด้านนโยบาย
 - 1.2 การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ดังนี้
 - 2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน
 - 2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
 - 2.3 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร
 - 2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ผู้ปกครอง หมายถึง บุคคลในครอบครัวที่ปรากฏชื่อตามประจำตัวผู้พิการว่าเป็นผู้ดูแลผู้พิการ มารับบริการในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ในปีการศึกษา 2564

นักเรียน หมายถึง บุคคลที่อายุไม่เกิน 8 ปี มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง และได้จดทะเบียนผู้พิการ มารับบริการในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ในปีการศึกษา 2564

หน้าที่การงานของผู้ปกครอง หมายถึง สถานภาพทางอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน แบ่งออกเป็น รับราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และพนักงานบริษัท/กิจการของเอกชน

อายุ หมายถึง อายุตามปฏิทินของผู้ปกครองของนักเรียน แบ่งออกเป็น ไม่เกิน 40 ปี และ 40 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองนักเรียน แบ่งออกเป็น ต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ หมายถึง สถานภาพทางอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน แบ่งออกเป็น พนักงานรัฐวิสาหกิจ/รับราชการ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และพนักงานบริษัท/กิจการของเอกชน

สถานภาพทางการเงิน หมายถึง รายได้ครอบครัวของผู้ปกครองนักเรียนต่อเดือน แบ่งออกเป็นต่ำกว่า 30,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาท

ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา หมายถึง การรับรู้ด้านนโยบายของสถานศึกษาและการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. **การรับรู้ด้านนโยบาย** หมายถึง แนวความคิด ทิศทางเพื่อกำกับการดำเนินงานหรือการบริหารศูนย์ฯ โดยมีประเด็นหลัก คือ การสร้างโอกาสให้กับคนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในทุกรูปแบบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครอบครัวและภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา วิจัยพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับคนพิการ พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาและการให้บริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการแก่ผู้เรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง

2. **การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์** หมายถึง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษรับรู้ความเคลื่อนไหวหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้จัดขึ้น

รูปแบบการประชาสัมพันธ์ หมายถึง วิธีการประชาสัมพันธ์ไปยังผู้ปกครองของนักเรียนในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ (แผ่นพับ) สื่อสิ่งพิมพ์ (ป้ายโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์) เว็บไซต์ และสื่อบุคคล

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองของนักเรียนที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางให้ความร่วมมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ในการร่วมวางแผน ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมระดมทรัพยากรและร่วมประเมินผล

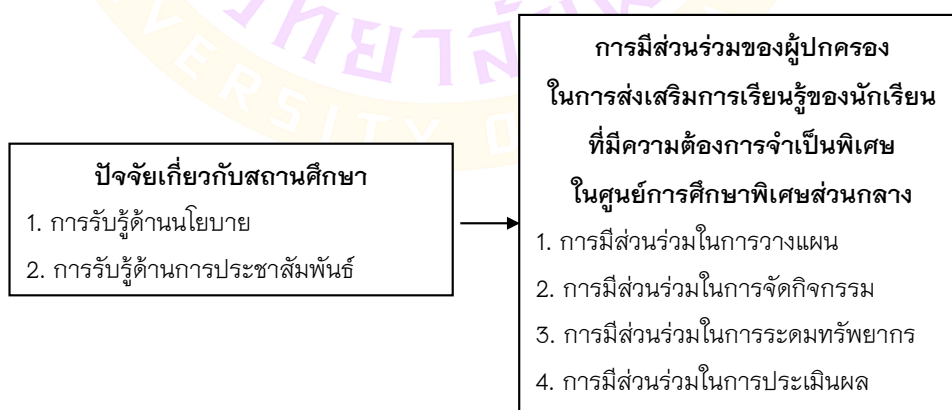
1. **การมีส่วนร่วมในการวางแผน** หมายถึง การหาทางเลือกและวิธีการที่ดีที่สุดในการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนรวม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การระดมความคิด เพื่อพัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัว และชุมชน ด้วยกระบวนการทางการศึกษา การกระจายข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรวม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด ในการพัฒนาผู้เรียน

2. **การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม** หมายถึง ความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

3. **การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร** หมายถึง ความร่วมมือของผู้ปกครองในการร่วมระดมทุน แนะแนวทางต่างๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. **การมีส่วนร่วมในการประเมินผล** หมายถึง ความร่วมมือของผู้ปกครองในการวิเคราะห์ผลการพัฒนาผู้เรียน และข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อหาวิธีการและแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนที่ดีขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารและครูได้นำข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงในการพัฒนาด้านการเรียนการสอนและจัดระบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง สนใจและติดตามใส่ใจในการมีส่วนร่วมในการให้การศึกษาแก่นักเรียน และร่วมทำกิจกรรมกับทางศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ระดับปทุมวัน

2. เป็นแนวทางให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับทางศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดและหลักการ ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา
 - 1.1 ปัจจัยด้านนโยบายสถานศึกษา
 - 1.1.1 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
 - 1.1.2 บริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง
 - 1.1.3 การให้บริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง
 - 1.1.4 บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง
 - 1.2 ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์
 - 1.2.1 ความหมายของการประชาสัมพันธ์
 - 1.2.2 ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์
 - 1.2.3 รูปแบบการประชาสัมพันธ์
2. แนวคิด และหลักการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
 - 2.1 ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้
 - 2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้
 - 2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้
 - 2.4 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้
 - 2.5 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้
 - 2.6 บทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่งเสริมการเรียนรู้
 - 2.7 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วม
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและหลักการ ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กหรือปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับรากฐานการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของการวางรากฐานชีวิต

เด็กปฐมวัยหรือเด็กเล็ก เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การเรียนรู้ช่วงอายุ 0-6 ปี ถือได้ว่าเป็นโอกาสทองของการเรียนรู้ เพราะวัยนี้สมองจะเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะช่วง 3 ปีแรกสมองของเด็กมีการเปลี่ยนแปลงทั้งปริมาณและเส้นใยสมองและจุดเชื่อมต่อ สารเคมีในสมองรวมทั้งรอยหยักที่พื้นผิวสมอง ซึ่งล้วนส่งผลต่อสติปัญญาและความฉลาดของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการพัฒนา ได้รับการกระตุ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้องแล้วจะช่วยพัฒนาเซลล์สมอง เจตคติต่อการเรียนรู้และวางพื้นฐานของการเรียน ช่วยให้ทักษะการเรียนรู้พัฒนาไปได้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 10) นอกจากนี้ การจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัย เป็นการศึกษาที่มีการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรม และจริยธรรม ที่พึงประสงค์อยู่รวมในสังคมอย่างปกติสุข ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549, หน้า 19)

มาสโซเกลีย (Massoglia, 1977, pp. 3-4 อ้างอิงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542) ได้กล่าวถึงแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน นับตั้งแต่แรกเกิดจนเริ่มเข้าเรียนในระบบโรงเรียน
 2. วางพื้นฐานทางสุขภาพอนามัยให้กับเด็กตั้งแต่ต้น รวมทั้งเด็กที่มีข้อบกพร่องต่าง ๆ
 3. สิ่งแวดล้อมทางบ้านควรมีส่วนช่วยให้เด็กเจริญเติบโต และพัฒนาในทุก ๆ ด้าน พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่มีความสำคัญกับลูก
 4. อิทธิพลจากทางบ้านควรมีผลต่อกระบวนการ ในการพัฒนาเด็ก
- กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 5) ได้กำหนดหลักการในการศึกษาในระดับปฐมวัยไว้ดังนี้

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ

ในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรม
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวม เน้นการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก
บริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 และนโยบายการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของรัฐบาลร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ มีความต้องการจะปรับปรุงการจัดระบบการศึกษาสำหรับคนพิการในประเทศไทยให้เกิดความเสมอภาคทั้งเชิงโอกาสและเชิงคุณภาพ จึงได้มีการประกาศก่อตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษขึ้น เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2539 เพื่อให้เป็นศูนย์ปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพให้แก่ผู้พิการ โดยใช้กระบวนการทางการศึกษา โดยมีการจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษขึ้นพร้อมกันจำนวน 13 แห่งทั่วประเทศ ณ จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของเขตการศึกษา 12 แห่ง และอีก 1 แห่งจัดตั้งขึ้นที่กรุงเทพมหานคร โดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง”

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เริ่มเปิดดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 โดยมีสำนักงานชั่วคราว ณ อาคาร 5 ของโรงเรียนปิบูลประชาสรรค์เป็นที่ทำการ และได้ย้ายที่ทำการมายังอาคารสำนักงานแห่งใหม่ในเดือนมกราคม 2545 ที่ตั้ง 4645 ถนนดินแดง แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400

1.1 วิสัยทัศน์

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เป็นองค์การนำด้านการศึกษาพิเศษ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีคุณภาพ เครือข่ายเข้มแข็ง จัดการศึกษาอย่างมีมาตรฐานสู่ความเป็นสากล

1.2 พันธกิจ

1.2.1 จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และมีระบบการเชื่อมต่ออย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้อง

1.2.2 พัฒนาศักยภาพครู บุคลากร ครอบครั้ว ภาคีเครือข่าย และผู้เกี่ยวข้อง

1.2.3 วิจัย พัฒนาหลักสูตร นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ และบริการทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยี

1.2.4 พัฒนาการให้มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 กลยุทธ์

1.3.1 ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครั้วและภาคีเครือข่าย ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการจัดระบบ การเชื่อมต่ออย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

1.3.2 ส่งเสริมการทำงานแบบสหวิชาชีพ โดยการพัฒนาครู บุคลากร ผู้ปกครอง ครอบครั้ว และผู้เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.3 ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม ในการพัฒนาศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ให้เป็นแหล่งเรียนรู้

1.3.4 ส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการวิจัย พัฒนาหลักสูตรและ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้สอดคล้องกับ

1.3.5 ส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพ

1.4 เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ผู้นำทางวิชาการและศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

1.5 อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

สะอาด สดใส ไหว้สวย

การให้บริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้ให้บริการ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบาย การพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยพุทธศักราช 2560 เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด-6 ปี

ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิต ใช้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการให้บริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง อาศัยความตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 5 กำหนดให้คนพิการ มีสิทธิทางการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เลือกรับบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคลนั้น ซึ่งจะสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่ได้ให้บริการในรูปแบบ การศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามสภาพความพิการของเด็กแต่ละบุคคลให้เต็มศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจ ของทุกคน เพื่อสร้างรากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่า ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

ทั้งนี้ การจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง จะมีหลักสูตรสถานศึกษา เป็นหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่มุ่งพัฒนาเด็กทุกคน ให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กพิการ แต่ละประเภทอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามศักยภาพ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ซึ่งเด็กทุกคน มีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็ก กับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาและ

ให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคน

2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย มีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้รับเทคโนโลยี สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับสภาพความพิการ และมีการพักผ่อนเพียงพอ

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

5. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การให้บริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี

2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม

3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

5. มีทักษะที่จำเป็นเฉพาะความพิการสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภท

ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายของนักเรียนที่มารับบริการ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมาก จนต้องใช้สื่อสัมผัสและสื่อเสียงหากตรวจวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้ว อยู่ในระดับ 6 ส่วน 60 (6/60) หรือ 20 ส่วน 200(20/200) จนถึงไม่สามารถรับรู้เรื่องแสง

1.2 คนเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็น แต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ขยายใหญ่ด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หากวัดความชัดของสายตาข้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 ส่วน 18 (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 (20/70)

2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยจนถึงหูหนวก ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจการพูดผ่านทางการได้ยินไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งโดยทั่วไปหากตรวจการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป

2.2 คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยินการพูดผ่านทางการได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งหากตรวจวัดการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมา ถึง 26 เดซิเบล

3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตนในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะ จาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม/การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันการทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ทั้งนี้ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

4.1 บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว ได้แก่ บุคคลที่มีอวัยวะไม่สมบูรณ์หรือขาดหายไป กระดูกหรือกล้ามเนื้อผิดปกติ มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหว ความบกพร่องดังกล่าวอาจเกิดจากโรคทางระบบประสาท โรคของระบบกล้ามเนื้อและกระดูก การไม่สมประกอบมาแต่กำเนิด อุบัติเหตุ และโรคติดต่อ

4.2 บุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ได้แก่ บุคคลที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือมีโรคประจำตัวซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ซึ่งมีผลทำให้เกิดความจำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ

5. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องในการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและจังหวะการพูดผิดปกติ หรือบุคคลที่มีความบกพร่องในเรื่องความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด การเขียนหรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหาและหน้าที่ของภาษา

7. บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ ได้แก่ บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์หรือความคิด เช่น โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม เป็นต้น

8. บุคคลออทิสติก ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินั้นค้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน

9. บุคคลพิการซ้อน ได้แก่ บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน

สรุปได้ว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง จัดการศึกษาให้กับเด็กแรกเกิด - 6 ปี ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู การให้การศึกษา เพื่อส่งเสริมความพร้อม และพัฒนาในทุกด้าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการก้าวสู่ระดับที่สูงขึ้น

บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

1. จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early intervention: EI) และเตรียมความพร้อมคนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. พัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลผู้พิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

3. จัดระบบ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized education program: IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

4. จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ (Transitional Services)

5. ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา

6. เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ

7. จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรวมและประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด

8. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ซึ่งเจ็บป่วยเรื้อรังอยู่ในโรงพยาบาลหรือที่บ้านเป็นระยะเวลานานจนไม่สามารถไปเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามปกติ

9. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการเรียนรวมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชน

10. จัดทำระบบส่งต่อ และส่งเสริมสนับสนุนช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ

11. ส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการตามความเหมาะสมและความต้องการจำเป็น

12. ประสานและส่งเสริมให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การคนพิการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน สามารถพัฒนา สนับสนุน และจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการเรียนรวมทั้งของรัฐและเอกชน

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่หลักศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง คือ จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแล ผู้พิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยครอบครัวและชุมชน เป็นศูนย์ข้อมูล ส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการตามความเหมาะสมและความต้องการจำเป็น และประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งของรัฐและเอกชน

จากเอกสารข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลเนื้อหาจากนโยบายสถานศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของ

ผู้ปกครองต้องปัจจัยด้านสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้ปกครอง สามารถสรุปได้ว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ ให้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน นักเรียนที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลางทุกคนจะได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จัดหาทุนทางการศึกษาให้แก่ นักเรียน เช่น ทุนมูลนิธิคุณพุ่ม และมีการสนับสนุนสิ่งของต่าง ๆ จากหน่วยงานภายนอก เช่น มูลนิธิคนตาบอด มูลนิธิศูนย์มิตรภาพมนุษย์ล่อเอเซีย เป็นต้น จัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จัดการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ มีจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ที่ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน ปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัย และเพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางได้จัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันพ้อ มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การให้ข้อมูลต่าง ๆ และพัฒนาการเกี่ยวกับบุตรหลานของท่านแก่คุณครู ในการประเมินความสามารถพื้นฐาน

ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์

ความหมายการประชาสัมพันธ์

คำว่า “การประชาสัมพันธ์” มาจากคำว่า “ประชา” กับ “สัมพันธ์” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Public relations” หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “PR” ตามคำศัพท์นี้ หมายถึง การมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประชาชน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง การติดต่อสื่อสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันถูกต้องต่อกัน และถ้าจะขยายความหมายให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น จะหมายถึง ความพยายามที่มีการวางแผนและเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องในอันที่จะมีอิทธิพลเหนือความคิดจิตใจของประชาชน กลุ่มเป้าหมายโดยการกระทำสิ่งที่ดีมีคุณค่าให้กับสังคม เพื่อให้ประชาชนเหล่านี้เกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานกิจกรรมและบริการ หรือสินค้าของหน่วยงานนี้ และเพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนและร่วมมือที่ดีจากประชาชนเหล่านี้ในระยะยาว

“การประชาสัมพันธ์” แปลมาจากคำในภาษาอังกฤษ คือ Public relations โดยคำว่า Public แปลเป็นภาษาไทย คือ ประชา ซึ่งหมายถึง หมู่มาก และคำว่า Relations แปลเป็นภาษาไทย คือ สัมพันธ์ ซึ่งหมายถึง การผูกพัน ดังนั้นคำว่า การประชาสัมพันธ์ เมื่อแปลตามตัวอักษร ก็จะได้ความหมายว่า “การเกี่ยวข้องผูกพันกับหมู่มาก” สื่อกลายเป็นองค์ประกอบที่ขาดเสียไม่ได้ในการสื่อสารทุกรูปแบบและทุกประเภท การประชาสัมพันธ์มีความหมาย 3 ประการ ด้วยกัน คือ 1) เผยแพร่ชี้แจงให้ประชาชนทราบ 2) ชักชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย ตลอดจนเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานของสถาบัน 3) ประสานความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องให้เข้ากับจุดมุ่งหมาย และวิธีการดำเนินงานของสถาบัน

วิรัช ลภีรัตนกุล (2544) ให้คำจำกัดความว่า การประชาสัมพันธ์ คือ วิธีการของสถาบันอันมีแบบแผนและการกระทำที่ต่อเนื่อง ในอันที่จะสร้างหรือยังให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มประชาชน เพื่อให้สถาบันและกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจ และให้ความสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน อันจะเป็นประโยชน์ให้สถาบันนั้น ๆ ดำเนินงานไปได้ผลดี สมความมุ่งหมาย โดยมีประชาคมดีกินแนวบรรทัดฐานสำคัญด้วย

พจนานุกรม Webster's New Collegiate (Boseley, 1974) อธิบายความหมายของการประชาสัมพันธ์ ว่า การประชาสัมพันธ์ คือ ธุรกิจที่ช่วยชักนำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ และมีความนิยมชมชอบ (Goodwill) ต่อบุคคลหรือหน่วยงานสถาบันนั้น

สมาคมนักประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (The international public relations association) ซึ่งเป็นสมาคมของนักประชาสัมพันธ์นานาชาติให้แนวคิดของการประชาสัมพันธ์ว่า การประชาสัมพันธ์ คือ ภาระหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ซึ่งต้องอาศัยการวางแผนที่ดี มีการกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อสร้างสรรค์ และธำรงรักษาความเข้าใจอันดีจากกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยองค์กรจะต้องใช้วิธีการ วัดประเมินถึงประชาคมดี แล้วนำมาใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา กำหนด

นอกจากนี้ ยังมีสมาคม สถาบัน ตลอดจนนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์ อีกเป็นจำนวนมาก ต่างก็ให้ความหมายและคำจำกัดความของการประชาสัมพันธ์ไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งส่วนใหญ่มักจะมีความแตกต่างกันในถ้อยคำและรายละเอียดปลีกย่อย แนวความคิดและความหมายจะอยู่ในแนวเดียวกันทั้งสิ้น ดังนั้นกล่าวโดยสรุป การประชาสัมพันธ์ คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดี ระหว่างองค์กรหรือสถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหวังผลในความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชนนั่นเอง (พรพิมล สัมพันธ์พงศ์, 2552, หน้า 7 อ้างอิงใน วิรัช ลภีรัตนกุล, 2544)

สื่อออนไลน์ ก็เป็นอีกวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ปกครองสามารถเข้าถึงนโยบายของสถานศึกษาได้ง่ายและรวดเร็วในยุคดิจิทัล ซึ่งในยุคที่ข้อมูลข่าวสารสื่อต่าง ๆ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งมีผู้นิยมไว้มากมายดังนี้

พอล สตาร์กี้ (Paul Starkey) (Starkey, 1997 อ้างอิงใน ปิยากร หวังมหาพร, 2555) ให้ความหมายของเครือข่ายว่า กลุ่มของคนหรือองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะที่บุคคลหรือองค์กรสมาชิกมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมของตน โดยความสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่ายต้องเป็นไปโดยสมัครใจ กิจกรรมที่ทำในเครือข่ายต้องมีลักษณะเท่าเทียมหรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน การเป็นสมาชิกของเครือข่ายไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระ หรือความเป็นตัวของตัวเองของคนหรือองค์กรนั้น ๆ

Boyd and Ellison (2008 อ้างอิงใน กฤษณพร ประสิทธิ์วิเศษ, 2559) กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง บริการรูปแบบหนึ่งของเว็บไซต์ที่จัดให้ผู้ใช้แต่ละคนสามารถกระทำสิ่งต่อไปนี้

1. สร้างโปรไฟล์สาธารณะหรือ กึ่งสาธารณะของตนเองขึ้นมาภายใต้ระบบที่เชื่อมต่อกัน
2. เชื่อมต่อกับคนอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ร่วมกัน
3. สามารถดูข้อมูลหรือสื่อสารกับผู้อื่นที่มา เชื่อมต่อกับผู้ใช้ภายในระบบด้วยได้

Marquez (2011, p. 11 อ้างอิงใน ฌ็อง ลูชา ซาวงงจักร์, 2556) กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์ คือ สื่อที่ใช้ในการสื่อสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ถูกออกแบบมาสำหรับกลุ่มคนที่มีความสนใจในด้านเดียวกันเพื่อใช้ในการเผยแพร่ หรือแบ่งปันเนื้อหา รูปภาพ วิดีโอ เพื่อให้เพื่อนหรือกลุ่มคนที่มีความ สนใจตรงกันได้เข้ามาพูดคุยหรือมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยมีรูปแบบการสื่อสารโดยใช้เว็บไซต์ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook), ทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์แต่ละคนสามารถส่งข้อความ รูปภาพ วิดีโอ เพื่อแบ่งปันไปยังผู้ใช้คนอื่น ๆ ที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกันได้

เว็บเหล่านี้มีลักษณะเป็นเว็บ 2.0 นั่นคือ ผู้ใช้สามารถสื่อสารโต้ตอบ หรือมีปฏิสัมพันธ์กันบนหน้าเว็บไซต์ และสามารถใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่เนื้อหาข้อความ รูปภาพ วิดีโอ และสื่ออื่น ๆ สื่อสังคมอินเทอร์เน็ตได้อีกด้วยเมย์ฟิลด์ (Mayfield, 2008, p. 5 อ้างอิงใน ฌ็อง ลูชา ซาวงงจักร์, 2556) ให้ความหมายของ Social media ว่าคือ กลุ่มของสื่อออนไลน์รูปแบบใหม่ ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ก่อเกิดการมีส่วนร่วม (Participation), เปิดใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็น คำวิจารณ์ การแบ่งปันสารสนเทศ (Openness), การสนทนาแบบสองทาง (Conversation), ก่อเกิดชุมชนออนไลน์ (Community) และก่อก่อการเชื่อมโยงกันทั้งกับเว็บไซต์อื่น ๆ แหล่งข้อมูล และบุคคล (Connectedness)

วิเวียน และซัดวีคส์ (Vivian and Sudweeks, 2003 อ้างอิงใน ชีรพงศ์ พงศ์พิชญายุ, 2556, หน้า 35) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เว็บไซต์หรือเครือข่ายทางสังคมเป็นรูปแบบของเว็บไซต์

ที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน เน้นการใช้งานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยมองข้ามขอบเขตความสัมพันธ์แบบพื้นฐาน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน เพื่อนในที่ทำงาน หรือบุคคลในครอบครัว ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสมาชิกบนเครือข่าย ความสามารถโดยทั่วไปของเว็บไซต์เครือข่ายทางสังคม ได้แก่ การจัดการผู้ใช้ การจัดประวัติย่อ การจัดการความคิดเห็นและการส่งข้อความระหว่างผู้ใช้

สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย (2554 อ้างอิงใน ณีภูงา ชาวกงจักร, 2556) ได้ให้ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ว่าหมายถึง ช่องทางการสื่อสารผ่านเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใด ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ใช้สามารถสื่อสารเนื้อหา อาทิ twitter.com, facebook.com, youtube.com, weblog ต่าง ๆ

ภิเชก ชัยนิรันดร์ (2553) กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ได้มากมาย โดยเฉพาะงานทางการตลาด ซึ่งสื่อสังคมออนไลน์สามารถช่วยเพิ่มยอดขาย ช่วยเพิ่มการรับรู้ในตราสินค้า (Brand awareness) โดยการพยายามให้ลูกค้าเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการตลาดได้ รวมถึงเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ทำให้ทราบข้อมูลย้อนกลับจากลูกค้า ช่วยเพิ่มจำนวนคนเข้าเว็บไซต์และเพื่อสร้างการผู้นำทางความคิดได้และเมื่อผู้บริโภคได้ใช้สินค้าหรือบริการนั้น ๆ ไปแล้ว ก็สามารถแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคคนอื่น ๆ

Social Media หรือ สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง สื่อดิจิทัล หรือซอฟต์แวร์ที่ทำงานอยู่บนพื้นฐานของระบบเว็บหรือเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคมที่มีผู้สื่อสารจัดทำขึ้นโดยผู้เขียนจัดทำขึ้นเองหรือพบเจอสิ่งต่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวต่าง ๆ เหตุการณ์บทความ ประสบการณ์ รูปภาพ วีดีโอและ เพลง แล้วนำมาแบ่งปันเนื้อหาข้อมูลข่าวสารประสบการณ์และพูดคุยให้ผู้ใช้ในโลกออนไลน์ในเครือข่ายของตนได้รับรู้ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงกับคนที่อยู่ในสังคมเดียวกันได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้ประโยชน์ร่วมกัน (อรรชรณ วงศ์แก้วโพธิ์ทอง, 2553)

ภัชภา จิตศรีณญกุล (2553) กล่าวว่า สื่อ สังคมออนไลน์ (Social network) หมายถึง สังคม หรือการรวมตัวสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่มคนรูปแบบหนึ่งที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ต เรียกว่าชุมชนออนไลน์ (Community online) มีลักษณะเป็นสังคมเสมือน (Virtual community) สังคมเสมือนนี้เป็นการให้ผู้คนสามารถทำความรู้จัก แลกเปลี่ยนความคิด แบ่งปันประสบการณ์ร่วมกัน และเชื่อมโยงกันไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง โดยมีการขยายตัว ผ่านการสื่อสารกันอย่าง เป็นเครือข่าย เช่น เว็บไซต์ (Website) เฟซบุ๊ก (Facebook) มายสเปซ (MySpace) ยูทูบ (Youtube) ทวิตเตอร์ (Twitter) เป็นต้น

สุธัญรัตน์ ใจจันทร์ (2554) กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์ (Social network) หมายถึง การที่บุคคลสามารถแลกเปลี่ยนแบ่งปันประสบการณ์ข้อมูล หรือกิจกรรมต่าง ๆ รวมไปถึง มีการโต้ตอบระหว่างผู้คนโดยในแต่ละเว็บไซต์อาจมีการให้บริการที่แตกต่างกันออกไป

เทพยพงษ์ เศษคิมบง (2554) ให้ความหมายว่า สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) หมายถึง เครื่องมือของการติดต่อสื่อสารทางสังคมออนไลน์ ที่เป็นช่องทางการสื่อสารผ่าน เว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใด ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ใช้สามารถ สื่อสารเนื้อหา และสามารถติดต่อออนไลน์ถึงกันแบบสองทางได้อย่างง่ายดายหรือเป็นเครื่องมือ ที่อย่างน้อยต้องอยู่ใน 2 ใน 3 ของเงื่อนไขดังต่อไปนี้ 1) ให้ผู้คนติดต่อสื่อสารกัน ทำงานร่วมกัน และสร้างชุมชนออนไลน์ 2) สามารถส่งข้อมูลและสารสนเทศ แลกเปลี่ยน นำไปใช้อีกหรือสร้าง และเรียบเรียงใหม่ หรือสะดวกในการเผยแพร่และแบ่งปัน 3) ทำให้ผู้คนเกิดการเรียนรู้และ ได้รับประโยชน์จากความรู้หรือการปฏิบัติของกันและกัน

พิมพ์สุรีย์ พงษ์เสื่อ (2555) กล่าวว่า โซเชียลเน็ตเวิร์ค (Social network) ยังไม่มีคำ ทางการในภาษาไทย แต่มีคำที่ใช้เรียกกันอย่าง หลากหลาย เช่น เครือข่ายสังคม เครือข่าย สังคมออนไลน์ เครือข่ายมิตรภาพ กลุ่มสังคมออนไลน์ เป็นต้น เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มคนที่รวมกันบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต การรวมตัวกันของกลุ่ม คนซึ่งมีโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมตามทฤษฎี เครือข่าย (Network theory) คือ ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นจุด (Node) เปรียบเสมือนคน ๆ หนึ่งใน ระบบเครือข่ายที่อาจจะมีลักษณะความสัมพันธ์ หลายรูปแบบกับคนอื่น ๆ ลักษณะความสัมพันธ์ใน เครือข่ายออนไลน์จะเรียกว่า โซเชียลคอนแทค (Social contact)

สุนันทา แก้วสามเขียว (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สังคมออนไลน์ที่มีการเชื่อมโยงกัน เพื่อสร้างเครือข่ายในการตอบสนองความต้องการทางสังคมที่มุ่งเน้นในการสร้างให้เห็นถึง เครือข่ายหรือความสัมพันธ์ทางสังคม ในกลุ่มที่มีความสนใจหรือกิจกรรมร่วมกันบนเครือข่าย สังคมออนไลน์ จะให้บริการผ่านหน้าเว็บ และให้มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้ใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ต

ดังนั้น การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบาย ของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับความเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้จัดขึ้น

ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ที่ดี จะต้องอาศัย “สื่อ” (Channel หรือ Media) เป็นองค์ประกอบ สำคัญของกระบวนการสื่อสาร เพราะสื่อทำหน้าที่เป็นพาหนะหรือตัวกลาง ในการเชื่อมโยง ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ ซึ่งหากไม่มีสื่อเป็นตัวกลางนำสาร

ไปยังผู้รับสารแล้ว การสื่อสารนั้น ๆ ย่อมมีโอกาสบังเกิด (พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์, 2552, หน้า 5) ในขณะที่เดียวกัน ฮาโรลด์ ดี ลาสเวลล์ (Laswell, 1984) ก็ได้กล่าวถึงกระบวนการติดต่อสื่อสารและกล่าวถึงสื่อไว้ โดยกล่าวเป็นคำถามง่าย ๆ ว่าใคร กล่าวอะไร ในช่องทางใด แก่ใคร เกิดผลอย่างไร ซึ่งคำว่า ช่องทางใด หมายถึง สื่อประเภทต่าง ๆ ที่จะนำข่าวสารไหลสู่กลุ่มเป้าหมาย ตามทิศที่ผู้ส่งสารกำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชวรัตน์ เชิดชัย (2527) ที่กล่าวถึงสื่อไว้ว่า สื่อ เป็น ช่องทางข่าวสาร (Channel) ซึ่งอาจจะเป็นคำพูด ตัวอักษรหรืออย่างอื่น โดยประยุกต์มาจากคำในระบบการสื่อสารโทรคมนาคม

การที่จะนำสื่อข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ผู้รับสาร การประชาสัมพันธ์เป็นหัวใจของการส่งสารต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ รวมทั้งประสบการณ์และทักษะของแต่ละบุคคล ทั้งยังต้องประกอบด้วยเทคนิคการประชาสัมพันธ์บางอย่างที่เป็นความสามารถเฉพาะตัว เช่น ความสามารถและทักษะในการสื่อสาร ซึ่งถ่ายทอดและลอกเลียนแบบกันได้ยาก ทั้งนี้เนื่องจากความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกันเทคนิคอย่างหนึ่งที่นักประชาสัมพันธ์คนหนึ่งนำไปใช้แล้วประสบผลสำเร็จ หากนักประชาสัมพันธ์ อีกผู้หนึ่งนำไปใช้อาจไม่ได้ผลและประสบความล้มเหลวก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตัวความเหมาะสมของสถานการณ์ สภาพแวดล้อม เวลา และสถานที่ เป็นต้น โดยที่การประชาสัมพันธ์เป็นการนำเอาหลักการความรู้ที่ได้ศึกษามา ไปประยุกต์ใช้ จึงมีลักษณะเป็นศิลปะ

การดำเนินงานประชาสัมพันธ์จะยึดถือกฎเกณฑ์ หรือระเบียบแบบแผนที่ตายตัวไม่ได้ แต่จะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และวิธีการให้สอดคล้องเหมาะสมกับเงื่อนไขของสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ทั้งนี้ ศิลปะของการประชาสัมพันธ์จะต้องใช้ความสามารถพิเศษเฉพาะตัวเป็นหลัก ดังนั้นคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ทำงานประชาสัมพันธ์ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของงานประชาสัมพันธ์นั้น ๆ (พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์, 2552, หน้า 7)

ดังนั้น การประชาสัมพันธ์จึงมีความสำคัญต่อการรับรู้ของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ช่วยเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานศึกษาให้ผู้ปกครองได้รับรู้ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ นั้นเอง

รูปแบบการประชาสัมพันธ์

การที่จะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในทุกระดับได้นั้น ปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมในงานประชาสัมพันธ์และมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีแนวโน้มว่าจะได้รับความนิยมสูงขึ้นในอนาคต องค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์องค์การสินค้าและการบริการเพื่อช่วยเสริมสื่อประชาสัมพันธ์แบบดั้งเดิมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การประชาสัมพันธ์ภายใต้กระแสสื่อสังคมออนไลน์ ควรให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลง

การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ภายใต้กระแสสื่อสังคมออนไลน์ควรให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งประเด็นเนื้อหาที่น่าสนใจ ตลอดจนจรรยาบรรณของการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อนำมาซึ่งชื่อเสียงภาพลักษณ์ และการสนับสนุนองค์กร (อภิรัช พุกสวัสดิ์, 2556)

การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่มารับบริการ ภายในศูนย์การศึกษา พิเศษ ส่วนกลาง สามารถรับรู้ ถึงนโยบายของสถานศึกษา ขอมต้องอาศัยสื่อ โซเชียลมีเดียต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ส่งข้อมูลข่าวสาร ไปยังผู้ปกครองของนักเรียน ได้มีนักวิชาการ หลายท่านได้แบ่งประเภทของรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์ (2552, หน้า 7) สื่อประชาสัมพันธ์ คือ หนทางหรือวิถีทาง ในการนำข่าวสารที่ต้องการประชาสัมพันธ์จากผู้ส่งไปสู่ผู้รับ ในปัจจุบันสื่อในการประชาสัมพันธ์ มีมากมายและหลากหลาย อันเป็นผลเนื่องมาจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของโลก สามารถ แบ่งสื่อประชาสัมพันธ์ โดยพิจารณาตามลักษณะของสื่อ ได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. สื่อบุคคล หมายถึงตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ สื่อบุคคลอื่น สื่อบุคคลจัดได้ว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงในการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโน้มน้าว จิตใจเนื่องจากติดต่อกับผู้รับสาร โดยตรง ส่วนใหญ่อยู่อาศัยการพูดในลักษณะต่าง ๆ เช่น การสนทนาพบปะ

2. สื่อมวลชน จากข้อจำกัดของสื่อบุคคลที่ไม่สามารถใช้เป็นสื่อกลางถ่ายทอด ข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์สู่คนจำนวนมากพร้อมกันในเวลาเดียวกันอย่างรวดเร็วมนุษย์ จึงได้พัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร และเกิดเป็นสื่อมวลชนเพื่อมารับใช้การกิจดังกล่าว สื่อมวลชน อาจแบ่งประเภทตามคุณลักษณะของสื่อได้เป็น 5 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, 2532 อ้างอิงใน สถาบันสร้างสรรค์และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต, 2564) ทั้งนี้ สื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสาร มีความคงทนถาวร สามารถนำข่าวสารมาอ่านใหม่ได้ซ้ำแล้วซ้ำอีก แต่มีข้อจำกัดสำหรับบุคคล ที่ตาบอดหรืออ่านหนังสือไม่ออกส่วนสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่ส่งไปได้ไกลเพราะใช้ คลื่นวิทยุ ไม่มีข้อจำกัดด้านการขนส่งเหมือนหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร และสามารถรับฟัง ในขณะที่ทำงานอย่างอื่นไปด้วยได้ แต่มีข้อจำกัดคือผู้ฟังไม่สามารถย้อนกลับมาฟังได้ใหม่อีก ดังนั้นหากมิได้ตั้งใจฟังในบางครั้งก็ทำให้ได้ข่าวสารที่ไม่สมบูรณ์สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ จัดเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารมากที่สุด เนื่องจากสามารถเห็นภาพเคลื่อนไหวและ ได้ยินเสียง ทำให้การรับรู้เป็นไปอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่ง แต่มีข้อจำกัดคือต้องใช้ไฟฟ้า หรือแบตเตอรี่ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่ห่างไกลที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้

3. สื่อโสตทัศน เป็นสื่อที่ผู้รับสามารถรับได้ทั้งภาพ และหรือเสียง โดชปกติสื่อโสตทัศน แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสื่อวัสดุ และส่วนที่เป็นสื่ออุปกรณ์ โดยสื่อวัสดุอาจจะสามารถ ใช้ได้ด้วยตัวเองโดยตรง เช่น ภาพวาด แบบจำลอง หรือของตัวอย่าง หรืออาจต้องนำไปใช้ ร่วมกับสื่ออุปกรณ์ เช่น เทปบันทึกเสียง เทปวีดิทัศน์ ฟิล์ม ภาพยนตร์ แผ่นดิสเก็ต แผ่นซีดีรอม เป็นต้น ส่วนที่เป็นสื่ออุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องฉาย ภาพยนตร์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้นโดยภาพรวมแล้ว สื่อโสตทัศนมีข้อดี คือ มีความ น่าสนใจ เป็นสื่อที่คงทนถาวร นำมาใช้ได้บ่อยครั้ง และสามารถคัดลอกเพื่อนำไปใช้ที่อื่นได้ง่าย แต่มีข้อจำกัดคือต้องใช้อุปกรณ์ซึ่งบางประเภทมีราคาแพง และต้องมีความรู้ในการใช้และ จำเป็นต้องใช้ไฟฟ้าหรือแบตเตอรี่ เป็นแหล่งพลังงานในปัจจุบันนี้ คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามี อิทธิพลอย่างมากในการติดต่อสื่อสารและในงานประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์โดยใช้ สื่อผสม (Multi-media) ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นสื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจ ได้เป็นอย่างดีเนื่องจากให้ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง ที่สมจริงเป็นธรรมชาติ

นอกจากนี้ ในยุคที่โลกไร้พรมแดน การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ยิ่งทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ และจะกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของพลโลก ในอนาคตอันใกล้นี้ โดยอินเทอร์เน็ตมีข้อดี คือ สามารถเข้าถึงประชาชนทั่วทุกมุมโลกได้อย่าง รวดเร็วและเป็นการสื่อสารสองทางที่ผู้รับสามารถโต้ตอบเพื่อซักถามข้อมูลเพิ่มเติม หรือข้อมูล ที่ไม่เข้าใจได้โดยตรงผ่านทางระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

4. สื่อกิจกรรม ปัจจุบันสื่อนี้มีความหมายขยายขอบเขตกว้างขวาง ไปถึงกิจกรรม ที่สามารถสื่อความรู้สึกนึกคิด ความรู้ อารมณ์ และเรื่องราวข่าวสาร ไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้ สื่อประเภทกิจกรรมมีได้มากมายหลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม การแถลงข่าว การสาธิต การจัดริ้วขบวน การจัดนิทรรศการ การจัดแข่งขันกีฬา การจัดแสดง การจัดกิจกรรมทางการศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมอาชีพ การจัดกิจกรรมการกุศล เป็นต้น สื่อกิจกรรมนี้สามารถปรับปรุงดัดแปลงแก้ไขให้ยืดหยุ่น เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ ได้ง่าย แต่มีข้อจำกัดคือ ผู้รับมีจำนวนจำกัดเฉพาะกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมนั้น ๆ เท่านั้น

อย่างไรก็ดี วิลเยอร์ ชแรมม์ (Schramm, 1972) กล่าวว่า ยังมีสื่ออีกประเภทหนึ่งที่ใช้ ถ่ายทอดข่าวสารไปยังมวลชนหรือกลุ่มบุคคล สร้างขึ้นเพื่อให้ติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เรียกว่า สื่อเฉพาะกิจ (Specialized media) ได้แก่ สื่อประเภโสตทัศนอุปกรณ์ (Audio visual media) และสิ่งตีพิมพ์ (Printed media) ต่าง ๆ

5. สื่อเฉพาะกิจดังกล่าวนับได้ว่ามีความสำคัญต่อการเผยแพร่ ข่าวสาร เพราะเป็นสื่อ ที่ได้รับการจัดทำขึ้น เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสื่อสาร

ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเผยแพร่ความรู้และข่าวสารที่เป็นเรื่องราวเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการกำหนดไว้แน่นอนแล้ว ยังเป็นการจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้รับสารบังเกิดความเข้าใจอีกด้วย อย่างไรก็ตาม การจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ข่าวสารความรู้ไปยังผู้รับข่าวนั้นสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม งบประมาณ ตลอดจนความพร้อมของผู้รับสารและผู้ส่งสาร

ตำราศักดิ์ ชัยสนธิ (2537) แบ่งสื่อในการประชาสัมพันธ์ออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ 5 ประเภท ดังนี้

1. สื่อประเภทคำพูด ได้แก่ วิทญูกระจายเสียง โทรทัศน์ เครื่องขยายเสียง แถบเสียง แผ่นเสียง
2. สื่อประเภทลายลักษณ์อักษร ได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ชนิดต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ราชวันนิตยสาร วารสาร จุลสาร เอกสารแผ่นพับ หนังสือเล่มเล็ก โปสเตอร์ ใบปลิว รายงาน ประจำปีวารสารประชาสัมพันธ์ วิดีโอเทป โทรเลข โทรสาร รวมทั้งคอมพิวเตอร์
3. สื่อประเภทภาพและสัญลักษณ์ ได้แก่ กรแสดงภาพแผ่นป้าย โฆษณาริมทางหลวง ป้ายประชาสัมพันธ์หรือป้ายโฆษณาข้างรถประจำทางหรือป้ายรถประจำทาง ป้ายตามที่ปัก ผู้โดยสารประจำทาง สถานีรถไฟฯ ป้ายตามสี่แยก และริมทางด่วน
4. สื่อประเภทภาพและเสียงหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมทั้งวิทยุและ โทรทัศน์ ปัจจุบันสื่อโทรทัศน์เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีบทบาทมากที่สุด
5. สื่อเบ็ดเตล็ด ได้แก่ จดหมายส่งตรงไปยังผู้รับ แผ่นผ้า เครื่องใช้ ของชำร่วยต่าง ๆ เช่น ไม้ขีดไฟ กระเป๋าหรือถุงใส่ของ เสื้อยืด ปฏิทิน ฯลฯ สื่อประเภทนี้มักจะใช้ผสมกับสื่ออื่น ๆ เพื่อเป็นการเตือนให้ระลึกหรือให้จำข่าวสารแก่ผู้ชมอีกด้วย

นอกจากนี้ เสถียร เศษประทับ (2528) ยังได้จำแนกประเภทของสื่อออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่ทำให้ผู้รับส่งสาร ซึ่งอาจเป็นบุคคลเดียวหรือกลุ่มบุคคล สามารถส่งข่าวสารข้อมูลไปยังผู้รับข่าวสารกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก และอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายภายในเวลาอันรวดเร็ว
2. สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่ผู้นำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง โดยการติดต่อสื่อสารแบบตัวต่อตัว ระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่า

จากข้างต้น จะเห็นว่า ในการแบ่งประเภทของสื่อเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์นั้น ได้มีการจัดลำดับหมวดหมู่ที่ค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการรวมประเภทสื่อที่มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน เพราะสื่อที่ใช้สำหรับการสื่อสารในปัจจุบันเป็นจำนวนมาก

ในกรณีการประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ (แผ่นพับ) สื่อสิ่งพิมพ์ (ป้ายโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์) เว็บไซต์ และสื่อบุคคล

แนวคิด และหลักการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามาพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้นิยาม และให้ความหมายการมีส่วนร่วมไว้แตกต่างกัน ดังนี้

กมล สุคประเสริฐ (2540, หน้า 13)) ให้ทัศนะว่า การจัดการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน มีส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียน ในส่วนผู้บริหารโรงเรียนและโรงเรียนควร ดำเนินการประสานงานกับผู้ปกครอง ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน การกำหนด เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ และคุณลักษณะของนักเรียน

2. ชี้แจงและสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองให้เห็นคุณค่าของการศึกษาและความสำคัญของการเรียนของนักเรียน และความรับผิดชอบของผู้ปกครองในการพัฒนาบุตรหลานของตนเอง ให้มีคุณภาพตามที่ต้องการ

3. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รู้การตรวจสอบผลการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่าเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่

4. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม มีกำลังความสามารถ มีกำลังทรัพย์เข้ามา สนับสนุนการพัฒนาของโรงเรียนตามศักยภาพและความสนใจ

ธีรภัทร์ เจริญดี (2542, หน้า 15) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสามารถ แยกพิจารณาออกได้เป็น 2 ประการ คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง กระบวนการ ทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ระหว่างผู้ปกครองและครูในการจัดการศึกษา นับตั้งแต่การระบุปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การประเมินผล ส่วนอีก ประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง งานหรือกิจกรรมทางการศึกษาที่ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วม

อภิญา เวชชชัย (2544, หน้า 50) กล่าวว่า ครอบครัวและชุมชนต่างเป็นเครือข่ายสำคัญ ของโรงเรียนบนพื้นฐานความสัมพันธ์ซึ่งเท่าเทียมกัน ครอบครัวและชุมชนช่วยเหลือโรงเรียน ในด้านเงิน บริจาค ทรัพยากรและข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ ขณะเดียวกันก็เป็นผู้รับผลประโยชน์

จากการพัฒนาดังกล่าว แม้ว่าอาจจะไม่ใช่ผู้รับผลประโยชน์โดยตรงก็ตาม สภาพปัจจุบันพบว่า ครอบครัวและชุมชนไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นเครือข่ายร่วมกับโรงเรียนเท่านั้น หากแต่ยังเป็นต้นทุนทางสังคมที่สำคัญ ยิ่งของโรงเรียน เพราะเป็นต้นทุนทางความคิด ทุนทางกาย ความเสียสละ เอื้ออาทรที่โรงเรียน สามารถพึ่งพิงได้ตลอดเวลา ดังนี้แต่ละโรงเรียนควรถือเป็นภารกิจที่ต้องรักษาเครือข่ายทางสังคมนี้ให้ แข็งแกร่งและต้องเร่งพัฒนาความเข้มแข็งของต้นทุนทางสังคมไปพร้อมกัน

ศรีอัมพร ทองสีบสาย (2545, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของบุคคลหลาย ๆ คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันในการวางแผน การดำเนินงานตาม แผนและการประเมินผล เพื่อให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้สึก ร่วมกันรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมกันแก้ปัญหา

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นซึ่งอาจจะเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกหน่วยงาน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การ ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อตัดสินใจ หรือมีส่วนในกระบวนการบริหาร ซึ่งดำเนินกิจกรรมนั้นมีผลกระทบต่อส่วนรวม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2547, หน้า 183-185) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ไว้ว่า เป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหาร ประสิทธิภาพขององค์การ ขึ้นอยู่กับการรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้น ในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิด สติปัญญา คือ การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์การนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินการ หรือปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพัน (Commitment) ต่อกิจกรรมองค์การ ในที่สุด

ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี (2548, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ 2 ประเภท ดังนี้ การมีส่วนร่วมทั่วไป และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมทั่วไป หมายถึง การมีส่วนร่วมที่ทุกคนมีสิทธิและความเท่าเทียมกัน ในทางการคิดริเริ่ม ตัดสินใจ หรือกำหนด เป้าหมายและทิศทางการดำเนินการต่าง ๆ ด้วยตนเอง ควบคุม และดำเนินการต่าง ๆ และรับผิดชอบต่อผลการดำเนินการนั้น ๆ เมื่อลงมือปฏิบัติแล้ว มีประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป จึงเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของ กิจกรรมนั้น ๆ ถือว่าเป็น การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของประชาชน และเป็นแนวคิดที่แพร่หลาย และมีอิทธิพลอยู่ในกระแสของ การพัฒนาในปัจจุบันนี้เป็นอย่างมาก

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางการศึกษา หมายถึง การที่ผู้ปกครองร่วมกันคิดแก้ปัญหา ร่วมงานกันระหว่างบ้านกับโรงเรียนที่จะพัฒนาให้ทางการศึกษาของนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยลงมือปฏิบัติ ช่วยเหลือกัน และร่วมรับผิดชอบ ตลอดจนยอมรับผลการ ทำงาน และพร้อมที่จะแก้ไขและพัฒนาการศึกษาต่อไปร่วมกัน

จิตฉัตร ปะโคทัง (2549, หน้า 140) ได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในองค์การ ดำเนินการร่วมกันและมีความเกี่ยวข้องกัน จนเกิดความผูกพันต่อสมาชิก และองค์การเพื่อให้เกิดผลทั้งตนเองและหน่วยงาน/องค์การ

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จึงหมายถึง การที่ผู้ปกครองของนักเรียนที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ให้ความร่วมมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ในการร่วมวางแผน ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมระดมทรัพยากร และร่วมประเมินผล

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

ผลที่ได้รับจากการที่พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษา (รุ่ง แก้วแดง, 2541, หน้า 184-188) ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีผู้ทำการวิจัยเรื่องการเข้ามามีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง พบว่า

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

1. การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ครอบครัว มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. นักเรียนที่พ่อแม่หรือสมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน นักเรียน มีความสนุกสนานกับการเรียนและครูเอาใจใส่ต่อนักเรียนมากขึ้น เพราะผู้ปกครองได้ติดต่อกับครูบ่อย ๆ นักเรียนส่วนมากมีความรู้สึกว่าการมีส่วนร่วมของครอบครัวมีประโยชน์ต่อตัวเขา คือ รู้ว่าพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวให้ความสนใจต่อการเรียนของเขาและความสำเร็จในการเรียน

ผลที่เกิดขึ้นกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง

1. พ่อแม่ ผู้ปกครองจำนวนมากได้เพิ่มทักษะและความรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาทั่วไปสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งไม่เพียงแต่เพิ่มพูนทักษะเท่านั้น แต่ได้ทำให้เขาสามารถช่วยเรื่องการเรียนของลูกที่บ้านได้ด้วย นอกจากนี้ พ่อแม่ ผู้ปกครองยังมีความเข้าใจในระบบการบริหารโรงเรียนมากขึ้น

2. พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์และเจตคติในทางบวกต่อโรงเรียนและครู ทำให้มี “บรรยากาศเปิด” ที่ทุกฝ่ายสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง พ่อแม่ และผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด สายใยแห่งความรัก ความผูกพันระหว่างเด็กกับพ่อแม่เป็นความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งซึ่งมั่นคงและยาวนาน เป็นพลังที่ช่วยผลักดันให้การดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ประสบความสำเร็จได้ ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองและโรงเรียนจะทำให้ให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ในด้านวิชาการและยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม อันจะช่วยให้เด็กมีความก้าวหน้าของชีวิตต่อไป (ประเวศ ะสี, 2539, หน้า 75) ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องให้ความสนใจใส่ใจต่อการเรียนของลูก สร้างโอกาสการเรียนรู้แก่ลูกให้เหมาะสมกับวัยของเขา การเรียนรู้นั้นเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเรื่อง ทุกเวลา ทุกสถานการณ์ พ่อแม่ผู้ปกครองนั้นจึงเป็นครูคนแรกของลูกที่จะนำพาลูกของตนไปสู่เส้นทางความรอบรู้แห่งชีวิต

ลีปพนนท์ เกตุทัต (2542, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเป็นภารกิจร่วมกันของปวงชน ทุกสถาบัน ทุกองค์กรเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน

ดังนั้น ผู้ปกครองมีความสำคัญที่จะต้องให้การศึกษาแก่นักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ โดยผู้ปกครองจะต้องให้โอกาส ส่งเสริม สนับสนุนและช่วยแก้ไขปัญหาแก่นักเรียน เพราะผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีบทบาท ที่จะต้องร่วมกับสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้พัฒนาไปตามศักยภาพ

ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมไว้แตกต่างกันในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540, หน้า 85-91) ได้เสนอเกณฑ์การจำแนกคุณลักษณะพฤติกรรมการมีส่วนร่วมไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. ระดับความสมัครใจ (Degree of voluntariness)
2. วิธีการมีส่วนร่วม (Way of involvement)
3. ความเข้มและความถี่ (Intensity and Frequency)
4. ระดับของประสิทธิผล (Degree of effectiveness)
5. พิสัยของกิจกรรม (Rang of activity)
6. ผู้เข้าร่วม (Participants)
7. ลักษณะของการวางแผน (Style of planning)

จิณณวัตร ปะโคทัง (2549, หน้า 140-144) ได้กล่าวถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมมีประเด็นที่สำคัญ 10 ประการ คือ

1. ระยะเวลาและสถานที่ในการมีส่วนร่วมกับโครงการ ควรต้องให้มีผู้มีส่วนได้-เสีย เข้ามามีส่วนร่วมให้ต่อเนื่องตามวงจรชีวิตของโครงการ ตั้งแต่เริ่มต้นจนโครงการยุติ หรือหาก คณะผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสมก็ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่แต่ละคนเกี่ยวข้องด้วยจริง ๆ เท่านั้น

2. การมีส่วนร่วมนั้น มีมิติทั้งด้านปริมาณและคุณภาพโดย

2.1 ทางด้านปริมาณ ถ้ามีคนมามีส่วนร่วมมากก็ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดีขึ้นมาก ห้องค้การทางสังคมก่อตัวขึ้น

2.2 ทางด้านคุณภาพ ควรให้มีส่วนร่วม มิติที่จะจัดขวงความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างบุคคล หรือความเป็นนายเป็นบ่าวกัน ให้มีส่วนร่วมเสมอภาคกัน จึงจะถือว่า คุณภาพดี

3. จะให้การมีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายปลายทาง (An end) หรือจะให้เป็นแนวทาง คือ จะให้เพียงบุคคลต่าง ๆ เข้ามามีเกี่ยวข้องก็พอใจ คิดว่าบรรลุวัตถุประสงค์บางสิ่งบางอย่างแล้ว หรือจะพิจารณาว่าการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่ต้องการทำให้ดีโดยตอบให้ได้ว่า “หลังการมีส่วนร่วมแล้วจะมีอะไรดีขึ้นอะไรควรจะเกิดขึ้นอีกบ้าง” อันเป็นการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมที่เป็น วิธีการหรือกระบวนการ ที่ต้องดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งทำให้เกิดความสำเร็จดียิ่งขึ้น

4. การมีส่วนร่วมนี้ตามธรรมชาติอาจเกิดขึ้นไม่สม่ำเสมอหรือตลอดเวลาก็ได้ เช่น เวลาเกิด ภัยพิบัติคนมาช่วยกัน เมื่อหมดภัยแล้วก็แยกกันกลับไปเช่นเดิม แต่ถ้าตั้งองค์การ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ปัญหาภัยพิบัติต่าง ๆ ในพื้นที่กว้างขวางขึ้นอาจต้องการตัวแทน ประชาชนมีส่วนร่วมในเวลาที่ยาวนานขึ้นและอาจใช้วิธีการมีจดหมายข่าวแจ้งเรื่องไปยัง ประชาชนทั่วไปได้

5. การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมและทางการศึกษา ซึ่งหากเกิดขึ้นได้ คือ ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันไปด้วยกัน จะเป็นเสมือนการให้การศึกษาแก่สังคม ไปในขณะเดียวกันหลายโอกาสต้องเกิดความพร้อมในแต่ละเรื่อง ต้องใช้เวลารอคอยบางอย่าง เช่นกัน

6. สถานการณ์มีส่วนร่วมนั้น ต้องคำนึงว่าการมีส่วนร่วมที่เข้มข้นมิใช่เกิดขึ้นจากการออกคำสั่ง แต่จะต้องสร้างขึ้นเองจะให้มีส่วนร่วมกันให้เต็มที่แล้วคนมาร่วมคงไม่ค่อย เกิดขึ้นได้ การมีส่วนร่วมต้องใช้ความพยายามให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเกิดแนวคิด ประชาสังคมมีจิตสำนึก สาธารณะ เคารพความหลากหลายทางความคิดเพราะทำให้มุมมอง กว้างขึ้นและเกิดความรอบคอบ ขึ้นจนเป็นวิถีชีวิตประจำวันของประชาชน

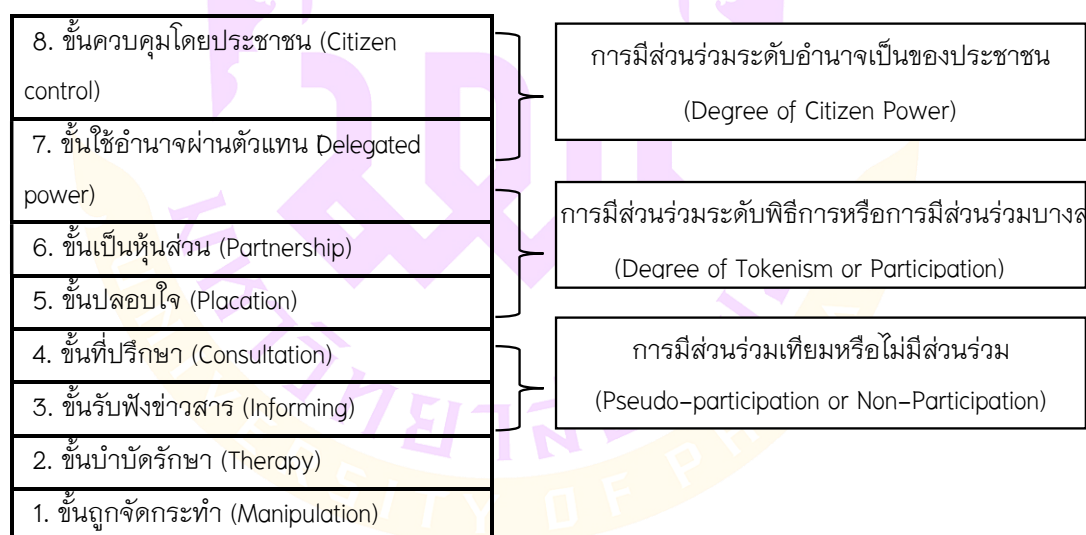
7. มีคณะผู้บริหารการมีส่วนร่วมพิจารณาเพื่อวางแผนดำเนินการให้เหมาะสมว่าจะให้บุคคลกลุ่มใดเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อใดและโดยวิธีใด โดยคณะผู้บริหารการมีส่วนร่วมนี้ ควรเป็นตัวแทน ผู้ได้รับผลกระทบในจำนวนมากพอควรและให้มีความหลากหลายมากพอ

8. การมีส่วนร่วมรับรู้สภาพปัญหาโดยมีส่วนร่วมจะทำให้คนในชุมชนได้รู้สภาพที่เป็นจริงมากขึ้น การมีส่วนร่วมเพื่อค้นหาปัญหาทำให้เมื่อเห็นปัญหาแล้วจะนำความมุ่งมั่นที่จะคิดหาทางแก้ไข ด้วยกันและรวมกันแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ ได้จะทำให้เป็นบทเรียนที่จะแก้ปัญหาตนเองต่อไป

9. คนที่อยู่ร่วมกันในชุมชนส่วนใหญ่มิได้ใช้ชุมชนเป็นเพียงที่รวมคนคล้ายกับการเอาก้อนหินมากองรวมกันเท่านั้น แต่คนในชุมชนหนึ่งๆมักมีความผูกพันเอื้ออาทรต่อกัน มีค่านิยมร่วมกัน

10. ควรทำให้การมีส่วนร่วมมีลักษณะปนอรรถนชั้นประกอบไปบ้าง เพราะในสังคมไทย การมีอรรถนชั้นจะช่วยให้บรรยากาศมีส่วนร่วมเกิดขึ้น ดังนั้นในการประชุมถ้าใช้อรรถนชั้น ดนตรี เกมส์ กีฬา เข้าร่วมด้วยจะสร้างอรรถนการมีส่วนร่วมให้เพิ่มมากขึ้นได้

Amstein (1978, p. 236) มีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมมีลักษณะเป็นบันได (Participation ladder) 8 ขั้น แสดงไว้ดังภาพ 1

ภาพ 2 บันไดของลักษณะการมีส่วนร่วม

ดังนั้น ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีมิติทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ นั่นเอง

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามา พบว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมมีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วม ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

เมตต์ เมตต์การุญจิต (2547, หน้า 25) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ ตลอดจนจนความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การประชุม การแสดงความคิดเห็นรวบรวม

ข้อมูลและการตัดสินใจ

4. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
6. การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน

Shadid (1982, p. 1,221 อ้างอิงใน เมตต์ เมตต์การุญจิต, 2547, หน้า 82) ให้ความเห็นว่า แนวคิดเรื่องขั้นตอนหรือการมีส่วนร่วมที่เป็นแนวคิดที่เป็นระบบมากที่สุด มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประการแรกที่จะต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นก็เลือกนโยบาย และประชากรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงการดำเนินแผนงานและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนขององค์ประกอบในการดำเนินงาน โครงการนั้นจะได้มาจากคำถามที่ว่าใครทำประโยชน์ให้กับโครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้จะรวมถึงผลประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการซึ่งอาจเป็นประโยชน์และเป็นโทษได้ทั้งต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (View) ความชอบ (Performance) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

ทัตยา ปรีดิศรี (2547, หน้า 26) กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย การรับรู้ การเข้าถึงเกี่ยวกับวางแผน และรวมวางแผนกิจกรรม
 2. การปฏิบัติการ/การดำเนินการ ประกอบด้วย การเกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ในกิจกรรมต่าง ๆ และการตัดสินใจ
 3. การจัดสรรผลประโยชน์ร่วมกัน เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ หรือผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น
 4. การติดตามประเมินผล เกี่ยวข้องกับการพยายามที่จะประเมินประสิทธิผลของ กิจกรรมต่าง ๆ และพิจารณาวิธีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมมีขั้นตอนประกอบด้วย การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมี ส่วนร่วมในการประเมินผล สำหรับการประกอบกิจกรรมวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ 4 ขั้นตอน ตามลำดับ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม 3) การมี ส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และ 4) การร่วมในการประเมินผล

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

รูปแบบการมีส่วนร่วมมีหลายรูปแบบ การนำไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับกลุ่มบุคคลและ สถานการณ์ ความพร้อมและแนวคิดของผู้ปฏิบัติ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านเสนอรูปแบบไว้ ดังนี้

นภเนตร ธรรมบวร (2540, หน้า 136-137 อ้างอิงใน อนงค์ หาญวิริยะกิตติชัย, 2546, หน้า 28) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ดังนี้

1. การปลุมนิเทศผู้ปกครอง เพื่อพูดคุยและให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตร กิจกรรม และรูปแบบการประเมินผลของโรงเรียน มีการเชิญผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมของ โรงเรียน
2. การจัดป้ายประกาศเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้ปกครอง
3. การพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองควรกระทำอย่างสม่ำเสมอเมื่อผู้ปกครองมารับมา ส่งเด็กที่โรงเรียน
4. การประชุมผู้ปกครองตามวาระและโอกาส เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู และเปิดโอกาสให้ครูได้ตอบข้อซักถามและข้อสงสัยของผู้ปกครอง นอกจากนี้ อาจมีการเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเป็นครั้งคราว

วรวิทย์ อรรถโกวิทศาสตร์ (2542, หน้า 25-26) ได้สรุปรูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ ขั้นตอนการมีส่วนร่วมประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ 4 ประการ คือ การศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล ซึ่งสามารถแสดงในรูปการเป็นสมาชิก การเป็นผู้เข้าร่วมประชุม การเป็นผู้ให้เงินช่วยเหลือ การบริจาคสิ่งของ การเป็นกรรมการ

ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน (2544, หน้า 11-14) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเป็นกรรมการโรงเรียนไว้ 4 ประการ คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมติดตามประเมินผล ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมนี้ อาจจะเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม องค์กรอาสาสมัคร รวมทั้งกรรมการกลุ่มก็ได้

อุดม เหลืองสด (2545, หน้า 19-20) ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วม มีขั้นตอนดังนี้

1. การมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ หมายถึง การกำหนด ความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ แล้วร่วมตัดสินใจทั้งในช่วงเริ่มต้น ช่วงวางแผน และช่วงปฏิบัติตามแผน
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การกำหนด นโยบายและวัตถุประสงค์ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การทำประโยชน์ให้กับงานทั้งช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือโดยการบริหารประสานงานและขอความช่วยเหลือ
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การประเมินว่าการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ไว้หรือไม่ ทั้งการประเมินผลความก้าวหน้าและประเมินผลสรุปรวบยอด โดยสังเกตจากความชอบ และความคาดหวังซึ่งมีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมบุคคลได้
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มทั้งทางบวกและทางลบ

จิณณวัตร ปะโคทั้ง (2549, หน้า 1-13) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีกระบวนการมีส่วนร่วม 5 ประการ คือ

1. การระดมความคิด (Brainstorming participation) คือ การคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันในลักษณะของการร่วมคิด ที่มาจากทุกฝ่าย
2. การร่วมวางแผน (Planning participation) คือ การนำสิ่งที่ร่วมคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย
3. การร่วมลงมือทำ (Taking action participation) คือ การนำแผนงานที่ได้ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบเพื่อให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่วางไว้
4. การร่วมติดตามประเมินผล (Monitoring participation) คือ การร่วมกันติดตามผลงานที่ทำและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น

5. การรับผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual benefits participation) เป็นการร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ร่วมชื่นชมยินดีในผลงานที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ ซึ่งจะนำไปสู่ ความสัมพันธ์ที่ดี สมานฉันท์ และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

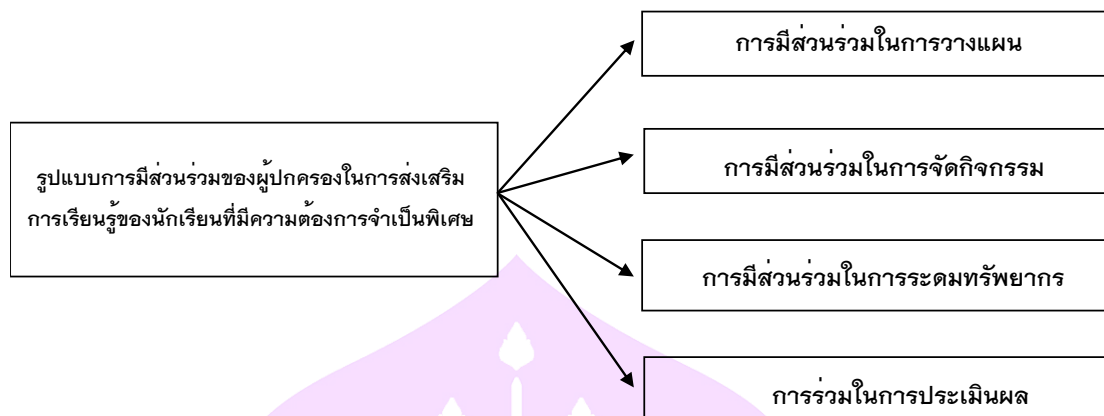
ดังนั้น รูปแบบการมีส่วนร่วมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การหาทางเลือกและวิธีการที่ดีที่สุด ในการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนรวม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การระดมความคิดเพื่อพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ การให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน ด้วยกระบวนการทางการศึกษา การกระจายข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรวม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด ในการพัฒนาผู้เรียน

2. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม หมายถึง ความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครู นำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

3. การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร หมายถึง ความร่วมมือของผู้ปกครองในการร่วมระดมทุน แนะแนวทางต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ความร่วมมือของผู้ปกครองในการวิเคราะห์ผลการพัฒนาผู้เรียน และข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อหาวิธีการและแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนที่ดีขึ้น

ภาพ 3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

บทบาทในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเตรียมความพร้อม การใช้เทคนิครวมถึงวิธีการต่าง ๆ ในการตัดสินใจร่วมกับครู สามารถให้การศึกษาที่ดีและถูกต้องกับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการพัฒนา ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้เป้าหมายของการพัฒนาเด็กประสบผลสำเร็จ การช่วยส่งเสริมสนับสนุนของครอบครัวมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนไม่สามารถพัฒนาเด็กได้ตามลำพัง ผู้ปกครองและสถานศึกษาต้องร่วมมือกัน ถึงแม้ผู้ปกครองจะเต็มใจให้ความร่วมมือ แต่ยังไม่เข้าใจบทบาทของตัวเองที่เหมาะสม ดังนั้น ผู้ปกครองควรรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน ดังนี้

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ตราขึ้นบนพื้นฐานความคิดความเชื่อที่ว่าพ่อแม่คือผู้ที่เป็นครูได้ดีที่สุด พ่อแม่คือคนที่มีพลังมีทุกสิ่งทุกอย่าง รวมทั้งความตั้งใจและความปรารถนาดีต่ออนาคตของลูก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับนี้ได้นำสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้คนทุกคนในสังคมไทยจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อจะสามารถให้การศึกษาแก่ทุกคนในประเทศได้ พ่อแม่

ผู้ปกครองจึงมีโอกาสและมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้กับลูกหลานได้อีกครั้ง ภายใต้อำนาจของพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับนี้ (วิศาล เครือคล้าย, 2544, หน้า 2)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 48-53) ร่วมมือกับสำนักงานปฏิรูปการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการจัดประชุมสมัชชาเพื่อการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ และได้มีการอภิปรายในประเด็นบทบาทและยุทธศาสตร์ของพ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. บทบาทและหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 48-50)

1.1 พ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องศึกษา ค้นคว้า สืบเสาะ แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนจากเอกสารทุกประเภทและจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้เข้าใจเนื้อหาสาระอย่างถ่องแท้

1.2 บทบาทพ่อแม่ ผู้ปกครองในการปฏิรูปการเรียนรู้ของลูกที่บ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องเอาใจใส่ดูแล ติดตามความประพฤติของลูกทั้งที่บ้านและโรงเรียน พยายามทำตัวเป็นแบบอย่างแก่ลูก ในขณะที่เดียวกันพ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องรับฟังความคิดเห็นของลูกและเปิดโอกาสให้ลูกค้นพบตัวเองหรือศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ได้แสดงออกอย่างเต็มที่

1.3 บทบาทพ่อแม่ ผู้ปกครองในการปฏิรูปการเรียนรู้ของลูกที่โรงเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองควรทำความรู้จักคุ้นเคยกับเพื่อนลูก และพ่อแม่ของเพื่อนลูกด้วย เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในเรื่องการดูแลความประพฤติ การเรียนของลูก รวมทั้งให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรมีบทบาทพบปะครู อย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลของลูกระหว่างอยู่ที่บ้านและโรงเรียน ความเอาใจใส่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทำให้ผลการเรียนของลูกดีขึ้น

1.4 บทบาทพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการเสริมสร้างการเรียนรู้ของลูก ทุกเวลา ทุกสถานที่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้แก่ลูก โดยพาลูกไปเพื่อนลูกและกลุ่ม พ่อแม่ของเพื่อนลูกไปทัศนศึกษาตามจังหวัดต่าง ๆ เพื่อเกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากสภาพแวดล้อมที่ได้พบเห็น ทำให้ทุกคนได้รับบรรยากาศที่มีความรู้ ความสุขและสนุกสนาน

1.5 บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความสำคัญมากในการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการเรียนโดยตรง โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนและการดำเนินงานของโรงเรียน

2. ยุทธศาสตร์ของพ่อแม่ผู้ปกครองในการปฏิรูปการเรียนรู้และยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน และความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้บริหารและครู เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 50-52) มีดังนี้

2.1 โรงเรียนสนับสนุนพ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน

2.2 โรงเรียนควรเป็นแหล่งข้อมูลเพื่อการศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ ให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูล การดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้ทราบเพื่อกระตุ้นพ่อแม่ ผู้ปกครองตื่นตัวและนำไปสู่ความร่วมมือต่อไป

2.3 โรงเรียนควรมีโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่พ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถเข้าไปร่วมในการจัดนิทรรศการ จัดเวทีสนทนาปัญหาการเรียนรู้ สุขภาพอนามัย การจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

2.4 โรงเรียนควรเผยแพร่วิธีการสอน ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน การวัดผล การประเมินผลให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

2.5 โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งนี้พ่อแม่ ผู้ปกครอง อาจมีมุมมองที่แตกต่าง อันจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งอาจเสริมสร้างความเข้าใจ ความใกล้ชิดระหว่างบ้านกับโรงเรียน บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในด้านการพัฒนาการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 11 กล่าวถึง บทบาทผู้ปกครองในการรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของบุตรหลานไว้ว่า “บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของ ครอบครัว” โดยนัยแห่งกฎหมาย สรุปสาระสำคัญได้ 2 ประการ คือ

1. บิดา มารดาหรือผู้ปกครองเด็กต้องจัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษา ภาคบังคับ 9 ปี โดยเริ่มเข้าเรียนตั้งแต่อายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก

2. บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง จัดให้บุตรหรือบุคคลในความดูแลได้รับการศึกษา นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว

และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการจัดและพัฒนาศึกษาไว้หลายมาตรา ดังต่อไปนี้

1. หลักการจัดการศึกษามาตรา 8(2) บัญญัติว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา มาตรา 9(6) บัญญัติว่า ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
3. หน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครอง มาตรา 11 บัญญัติว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเงินให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว
4. หน่วยจัดการศึกษา มาตรา 12 บัญญัติว่า นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง
5. สิทธิที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้รับ มาตรา 13 บัญญัติว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้
 1. การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษา แก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล
 2. เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด
 3. การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษา ตามที่กฎหมายกำหนด และมาตรา 18(3) บัญญัติว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่น
6. แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 บัญญัติว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้

6.1 ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบ การเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

6.2 ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

6.3 ความรู้ เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

6.4 ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

6.5 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

7. กระบวนการเรียนรู้

มาตรา 24(6) บัญญัติว่า ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนา ผู้เรียนตามศักยภาพ

8. หลักสูตร

มาตรา 27 วรรคสอง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

9. ความเข้มแข็งของชุมชน

มาตรา 29 บัญญัติว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และ รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา

และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา
ระหว่างชุมชน

10. การส่งเสริมหน่วยจัดการศึกษา

มาตรา 38 บัญญัติว่า ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคณะกรรมการและสำนักงาน
การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน
การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน
ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย

11. การบริหารการศึกษา

มาตรา 38 วรรคสอง บัญญัติว่า คณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา
ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ผู้แทน สมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพครู ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพบริหารการศึกษา ผู้แทน
สมาคม ผู้ปกครองและครู ผู้นำทางศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและ
วัฒนธรรม

12. การบริหารสถานศึกษา

มาตรา 40 บัญญัติว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา และสถานศึกษาอาชีวศึกษา
เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง
ผู้แทนครู ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา
และผู้ทรงคุณวุฒิ

กัมกณท์ จุณีโท (2543, หน้า 35-36) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการ
ศึกษาและการเรียนรู้ คือ การเพิ่มบทบาทของชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนการเพิ่มบทบาท
ของโรงเรียนต่อชุมชน การดึงชุมชนเข้าสู่โรงเรียน ให้มีส่วนร่วมคอยกำกับดูแลการศึกษาเล่าเรียน
ของบุตร หลาน ติดตามความก้าวหน้าและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนของเด็ก ทั้งที่บ้านและ
โรงเรียน

อำนาจ หมีนสมบัติ (2544, หน้า 15) กล่าวถึง ลักษณะของความร่วมมือระหว่าง
ผู้ปกครองกับโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนได้รวมกิจกรรม
ต่าง ๆ ของโรงเรียนตามความเหมาะสมและความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล และงานที่
พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนจะช่วยเหลือให้ความร่วมมือได้ เช่น เป็นกรรมการในกิจกรรมต่าง ๆ
ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น

2. เปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน ผู้สนใจเข้าร่วมวางแผนในการทำงาน ร่วมเข้า ชมกิจกรรมของโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ

3. เชิญผู้ปกครองและผู้สนใจเข้าชมผลงานการแสดงต่าง ๆ ของนักเรียน

4. ให้ผู้ปกครองเข้าใจจุดมุ่งหมาย แบบแผน การดำเนินงานกิจกรรมและโปรแกรมต่าง ๆ ของโรงเรียน รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการศึกษาของผู้ปกครอง สามารถทำได้ดังนี้

4.1 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา

4.2 มีส่วนร่วมในการกำหนด โครงสร้าง ตลอดจนการจัดระบบการเรียนการสอน สำหรับเด็ก

4.3 มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นและให้ความเห็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ

นพเนตร ธรรมบวร (2541, หน้า 31) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการศึกษา ไม่ได้มีผลต่อความสำเร็จด้านการเรียนของเด็กเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิตของเด็ก นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาทัศนคติในทางบวกต่อเด็กอีกด้วย

ภารกิจสำคัญที่ผู้ปกครองจะช่วยส่งเสริมหรือพัฒนาการเรียนการสอนได้ คือ

1. การเข้ามาช่วยเหลือครูในการดูแลผู้เรียน ทั้งบุตรหลานของตนเองและเด็กคนอื่น ๆ

2. การเข้ามาให้ความรู้ ความคิดประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้งแก่ผู้เรียน โดยเฉพาะ การ “พาทำ” สิ่งต่าง ๆ ที่สืบทอดประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของสังคมชุมชนสืบไป

3. การร่วมเรียนรู้กับครู เกี่ยวกับพฤติกรรม แนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียน และแนวทางให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มที่เป็นแต่ละวัย แต่ละเรื่องที่ต้องการ

4. การเป็นผู้ให้และรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ตลอดจนการนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน พัฒนาผู้เรียนที่เป็นลูกหลาน ร่วมกับครูและการวางแผนพัฒนาผู้เรียนทั่วไป ให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. การจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียน นอกเหนือจากที่โรงเรียนจัดเตรียมให้ โดยเฉพาะ เป็นการจัดการเรียนรู้ในลักษณะที่ช่วยเสริมให้เกิดความหมายและช่วยพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพมากยิ่งขึ้น

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดการศึกษา ทั้งในด้านการพัฒนาสถานศึกษา โดยการเข้าร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เช่น การให้ความรู้จากความสามารถเฉพาะทางจากประสบการณ์ในชีวิต มาบรรยาย ให้ความรู้กับนักเรียนร่วมวางแผนการจัดการศึกษา และแก่นักเรียนที่มีปัญหา เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ด้วยดี

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

วันชัย โกลละสุต (2549, หน้า 34) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์กร สิ่งที่มีผลต่อการก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่สำคัญที่สุด คือ แรงจูงใจและภาวะของบุคคล ผู้นำ แรงจูงใจ คือ สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้น เพื่อก่อให้เกิดการกระทำของพลังในบุคคล ส่งผลต่อการแสดง ซึ่งพฤติกรรมและวิธีการในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายหลักที่ต้องการ เพราะแรงจูงใจมีผลต่อกระบวนการทำงานของคนในทิศทางแห่งประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ต้องการ

ลักษณะของแรงจูงใจจะแสดงออกได้โดยลักษณะพฤติกรรมซึ่งมีหลายทิศทางขึ้นอยู่กับบุคคลและขึ้นกับธรรมชาติแห่งความต้องการของบุคคลด้วย ทั้งนี้มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา โดยเป็นไปตามความปรารถนาความคาดหวังและจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ของตนเองความสำคัญของแรงจูงใจต่อกระบวนการมีส่วนร่วมมีคำกล่าวว่า “ผู้บริหารที่ดี คือ ผู้ที่สามารถทำงานให้สำเร็จได้โดยผู้ร่วมงาน” หมายถึง การที่องค์กรหรือผู้บริหารขององค์กรต้องให้ความสำคัญและนำมาใช้ในกิจการต่าง ๆ ของงานเพื่อส่งผลให้

1. การร่วมมือร่วมใจเพื่องาน
2. ความจงรักภักดีและซื่อสัตย์ต่อองค์กร
3. เกื้อหนุนให้เกิดระเบียบข้อบังคับเพื่อผลในการกำกับควบคุมคนในองค์กร
4. การเกิดความสามัคคีในองค์กรหรือกลุ่ม
5. เข้าใจต่อนโยบายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของบุคคลในองค์กร
6. สร้างความคิดใหม่เพื่อองค์กร
7. มีศรัทธาความเชื่อมั่นต่อตนเองและกลุ่ม

ภาวะผู้นำมีผลต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรหรือบุคคลในองค์กรในทิศทางของกระบวนการตัดสินใจ เพราะการมีแรงจูงใจให้ปฏิบัติหรือการมีส่วนร่วมให้ปฏิบัติใด ๆ หากกระบวนการตัดสินใจไม่เป็นผล แล้วยังส่งผลต่อการที่ไม่บรรลุความสำเร็จได้ การตัดสินใจในระดับผู้นำขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญ คือ การยอมรับและให้ความร่วมมือ ความตั้งใจ คือ เหตุผลทางอารมณ์และอิทธิพลซึ่งเป็น พรสวรรค์เฉพาะตัว

ชูชาติ พ่วงจิตร (2541, 34 อ้างอิงใน จินฉนวนัตถ์ ปะโคทัง, 2549, หน้า 144-146) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม 3 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม คือ โครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรม จะช่วยให้ชุมชนมีความพร้อมในการสนับสนุนโรงเรียนด้านการเงินเพราะเป็นย่านอุตสาหกรรม ย่อมทำให้เกิดสภาวะเศรษฐกิจดี นอกจากนี้ลักษณะนิสัยของคนไทยช่วยส่งเสริมการเข้ามา มีส่วนร่วมกับโรงเรียน กล่าวคือ โดยทั่วไปคนไทยมีนิสัยชอบทำบุญทำทานไม่ค่อยปฏิเสธ คำร้องขอของผู้อื่น โดยเฉพาะโรงเรียนที่เป็นสถาบันสอนบุตรหลานให้เป็นคนดี มีความรู้ ส่วนระบบ การเมืองการปกครองท้องถิ่นจะกระตุ้น ให้นักการเมืองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ซึ่งในช่วง ที่มีการเลือกตั้งผู้สมัครจะต้องไปพบประชาชน และช่วยเหลือกิจกรรมของสังคม โดยวัดกับโรงเรียน ที่เป็นสถาบันหลักของชุมชน

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับชุมชน คือ ความศรัทธาของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน หากโรงเรียน สร้างความศรัทธาให้กับชุมชนได้ เช่น ผลการเรียนนักเรียนสอบชิงทุนหรือสอบเข้าสถาบัน ที่มีชื่อเสียง ได้รับรางวัลชนะเลิศ ครูอาจารย์เอาใจใส่ต่อเด็กโรงเรียนขณะการประกวดผลงาน ทางวิชาการ ฯลฯ สำหรับความคาดหวังของชุมชนต่อโรงเรียน ได้แก่ ความคาดหวังว่าโรงเรียน จะส่งมอบบุตรหลานของเขาให้เป็นคนเก่งคนดีและคาดหวังให้โรงเรียนมีคุณภาพไม่เป็นรอง โรงเรียนอื่น และชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีกับโรงเรียนหากผู้บริหาร และครูเข้าร่วมกิจกรรม กับชุมชนอย่างสม่ำเสมอโรงเรียนให้การต้อนรับ ประชาชนอย่างดี โรงเรียนเอาใจใส่บุตรหลาน ของประชาชน ชุมชนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนด้วยดี

3. ปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียน คือ ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหารและครู ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร และครู มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ให้เกียรติและกำลังใจเอาใจใส่การเรียนการสอน นอกจากนี้ยังมี ปัจจัยเกี่ยวกับผลงานและวิธีปฏิบัติของโรงเรียน เช่น โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านวิชาการมีความเชื่อมั่น ในเรื่องการเงิน โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ผลที่ได้รับจากการที่พ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน

จากเอกสารข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ส่วนกลาง นั่นคือ นโยบาย สถานศึกษาที่ประกอบไปด้วยปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ยุทธศักดิ์ ภูผารักษ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พุทธศักราช 2562 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พุทธศักราช 2562 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พุทธศักราช 2562 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน คุณวุฒิการศึกษา และสถานที่ปฏิบัติงาน พบว่า ครูที่มีคุณวุฒิการศึกษา และสถานที่ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่าง

วุฒิชัย ใจนะภา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร พบว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการตัดสินใจด้านวิชาการด้านบุคลากรด้านค่าใช้จ่าย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาด้านภาพลักษณ์ของศูนย์และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก

วาสนา รังสร้อย (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดลานบุญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$, $SD=0.87$) แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1.1) ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\bar{X}=3.95$, $SD=0.87$) 1.2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.80$, $SD=0.89$) และ 1.3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน ($\bar{X}=3.79$, $SD=0.86$)

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม พบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับมากแต่ด้านบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง 2) ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากและมากที่สุดตามลำดับ และ 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกอนงค์ ศรีสำอางค์, กุลธิดา ภูซัง และเมธินี น้อยสุด (2559) กล่าวว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเข้าร่วมการประชุมพิเศษ ผู้ปกครอง

ของนักเรียนก่อนเปิดภาคเรียน อันดับที่ 2 การขอคำปรึกษาและคำแนะนำกับครู เกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักเรียน และอันดับที่ 3 การเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นให้กับผู้ปกครอง แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนการสอนของลูกหลานเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการเรียนรู้แบบบูรณาการของสถานศึกษา ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เพราะผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ ใกล้ชิดและสนิทสนมกับเด็กมากโดยเฉพาะเวลาอยู่ที่บ้าน โดยนักเรียนมีเวลาแสวงหาความรู้ เพิ่มเติม ผักกักกะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองสามารถแนะนำหรือเสนอแนะลูกหลานได้ จึงเห็นได้ว่า ผู้ปกครองมิได้จำกัดแต่เพียงการเลี้ยงดูและดูแลความปลอดภัยเท่านั้น ยังรวมถึงให้การศึกษากับบุตรหลานหลายด้าน จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของผู้ปกครอง ในการพัฒนาลูกหลาน ทั้งยังให้เห็นถึงการจัดการศึกษาโดยส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนในเรื่องนี้อยู่มาก มีการบูรณาการการเรียนการสอนโดยการกำหนด โครงการและกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบสมมติฐานยังพบรายละเอียดที่สำคัญอีกว่า ผู้ปกครองที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน เช่น อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ครอบครัวต่อเดือนต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครองภาพรวมแตกต่างกัน เนื่องมาจากวัยที่ต่างกัน จะมีประสบการณ์วิธีการ และความสามารถในการเข้ามามีส่วนร่วมแตกต่างกัน

กัณรญาณี ศรีสุรักษ์ (2559) กล่าวว่า โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและการศึกษานอกสถานที่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีอุปกรณ์การเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน ยกเว้นการมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยาได้กำหนดกลยุทธ์ให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับชุมชน และท้องถิ่น อีกทั้งมีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน เช่น การแข่งขันทักษะทางวิชาการทุกกลุ่มสาระ การจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อเป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน และด้านอื่น ๆ งานวิชาการถือเป็นงานหลักในการบริหารโรงเรียน เพราะงานวิชาการเป็นงานที่จะพัฒนาสติปัญญา พัฒนาความนึกคิดของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเป็นคนดีคนเก่งในสังคม ดังนั้น ผู้ที่จะกำหนดเป้าหมาย ทิศทางวิธีการดำเนินงานทางด้านวิชาการหลัก ๆ ส่วนใหญ่ยังเป็น

หน้าที่ของครู ดังนั้น โอกาสที่ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านวิชาการยังไม่เต็มที่เท่าที่ควร

ณัฐสุตา นาลอ (2556) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับคนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการวางแผนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงสร้างการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับคนพิการศูนย์การศึกษาพิเศษมากที่สุด ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนประชาสัมพันธ์ ส่วนปัญหาในการวางแผนคือ ผู้ปกครองทำงานรับจ้างไม่สามารถมาประชุมได้ในวันเวลาราชการ มีข้อเสนอแนะ คือ จัดประชุมผู้ปกครองในวันหยุดราชการ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในการให้บริการมากที่สุด ปัญหาที่พบ คือ การจัดการเรียนรู้กับลูกที่บ้านทำไม่ได้เต็มที่ เนื่องจากผู้ปกครองต้องทำงาน ด้านการตรวจสอบ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตรวจสอบบันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการรายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้าน โดยผู้ปกครองมากที่สุด ด้านการปรับปรุง พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมาปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ง่ายและสามารถพัฒนาศักยภาพคนพิการโดยผู้ปกครองได้มากที่สุด

ศรีแพร ธนะขว้าง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตวิเทศล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ด้านงานวิชาการ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในเรื่องติดตามผลการเรียนของเด็ก ส่วนประเด็นที่ส่วนใหญ่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม คือ เสนอความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน และช่วยจัดหาอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ด้านกิจการนักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่องมาร่วมงานในวันที่โรงเรียนจัดขึ้นประเด็นที่ไม่มีส่วนร่วม คือ ช่วยประสานงานระหว่างผู้ปกครองให้ร่วมจัดกิจกรรมที่ควรมีในโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่อง ติดตามการดำเนินงานเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียน ประเด็นที่ไม่มีส่วนร่วมคือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นแก่โรงเรียนในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ ด้านงานสัมพันธ์ชุมชนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่องการสร้างทัศนคติที่ดีของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ประเด็นที่ไม่มีส่วนร่วม คือ แนะนำทรัพยากรในชุมชน เช่น บุคคลหรือสถาบันต่าง ๆ แก่โรงเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน

ประหยัด ทัพธานี (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย

เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ในด้านวิชาการ และด้านพัฒนาพฤติกรรม ของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทิพย์วารี วุฒิวิทย์ (2551) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ที่พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก แต่ผลการวิจัยกลับพบว่าในด้านบริหารงานทั่วไปผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เท่านั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวบ่งชี้ในด้านบริหารงานทั่วไปเกี่ยวข้องกับการจัดหางบประมาณ มาสนับสนุนโรงเรียน การคัดเลือกคณะกรรมการชั้นพื้นฐานของโรงเรียน การแสดงความความคิดเห็นด้านการบริหารงานทั่วไปร่วมกับโรงเรียน การให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของโรงเรียน และการร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งปกติแล้วกิจกรรมดังกล่าวนี้ทางโรงเรียนราชินีบูรณะได้ดำเนินการโดยบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินงาน จึงไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว จึงอาจทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนด้านนี้อยู่ในปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของทิพย์วารี วุฒิวิทย์ (2551); สิริทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2554) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการร่วมวางแผนการร่วมระดมทรัพยากร อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

สุทธิมาลย์ ไยมณี (2547) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนวัฒนา เขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการสอนในด้านวิชาการและด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นอันดับ 1 และด้านวิชาการเป็นอันดับ 2 โดยเฉพาะในด้านวิชาการผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลเอาใจใส่นักเรียนทำการบ้านเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สอบถามและตรวจงาน ผลสอบ ลงนาม รับทราบในสมุดการบ้านของนักเรียนเป็นอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ ส่วนในด้านพฤติกรรมผู้เรียน พบว่าผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการตักเตือนนักเรียนให้ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย ระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักสามัคคีในกลุ่มเพื่อน และให้กำลังใจ และเสริมแรงเมื่อนักเรียนประพฤติสิ่งดีงาม อันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ การเปรียบเทียบผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของผู้ปกครองที่มีผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และระดับชั้นการเรียนของนักเรียนต่างกัน พบว่าผู้ปกครองเพศหญิงมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนใน ด้านวิชาการและพฤติกรรม ในภาพรวมมากกว่าผู้ปกครองเพศชาย ผู้ปกครองที่มีอายุ 36-40 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนในด้านวิชาการและพฤติกรรมผู้เรียนมากกว่าผู้ปกครองกลุ่ม อายุ

ทั้งหมด ซึ่งผู้ปกครองที่ทำงานรับจ้างมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน ในด้านวิชาการ และพฤติกรรมผู้เรียนมากกว่าอาชีพอื่นทั้งหมด และผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนในด้านวิชาการและพฤติกรรมผู้เรียนมากกว่าวุฒิการศึกษา ทั้งหมดในด้านรายได้ผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน ในด้านวิชาการและพฤติกรรมผู้เรียนมากกว่าผู้ปกครองที่มีระดับรายได้อื่น และผู้ปกครองที่มีนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนในด้านวิชาการและ พฤติกรรมผู้เรียนมากกว่าระดับชั้นอื่น

ฐิติมาพร เจริญวงศ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนวัดศรีสุดาราม สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

Miles (2016) ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในกระบวนการศึกษา ผู้วิจัยได้สำรวจเขตการศึกษาในชนบทของอลาบามา พบว่าผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียนในการเลือกสถานศึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียน โดยพิจารณาผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อที่จะสามารถช่วยพัฒนาและปรับปรุงให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการ

จากผลการวิจัยในประเทศและต่างประเทศดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนมีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนโดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษามักจะแสวงหาความร่วมมือและแนวทางในการที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ โรงเรียนมีความต้องการการร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในคราวจำเป็น การกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนมีเหตุผลสำเร็จอยู่ 2 ประการในการกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาความร่วมมือในเชิงสนับสนุนของผู้ปกครองนักเรียน จะส่งผลดีให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในเรื่องการอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนนั้น จะส่งผลโดยตรงต่อเป้าหมายและการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน

การ์เซีย (Garcia, 1985 อ้างอิงใน วัชรภรณ์ พยัคฆ์เมธี, 2546, หน้า 27-38) ได้ศึกษาเพื่อสนองความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร์ติริกัน ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ขอเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ คือ 1) ด้านหลักสูตรควรสอนให้เด็ก

ทราบถึงวัฒนธรรมภูมิใจในความเป็นผลเมืองที่ดีของประเทศตนเอง และควรจัดให้เด็กมีกิจกรรม และประสบการณ์ 2) ด้านการเรียนการสอน ครูเป็นผู้แนะนำวิธีการปฏิบัติในการเรียนรู้ และควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีโดยเฉพาะ 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์กันอย่าง ใกล้ชิด

บูฟอร์ด (Buford, 1997) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนการสอนระดับ อนุบาล พบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติสอดคล้องกันหลายประการ คือ 1) สภาพของเด็กก่อนเรียน จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาในโปรแกรมการเรียนอนุบาล 2) การเรียนการสอนในชั้นอนุบาลควรจะได้ เน้นในเรื่องพัฒนาการทางอารมณ์ จิตวิทยาเด็กเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และลำดับต่อไป คือ พัฒนาการทางร่างกาย 3) ควรมีกิจกรรมที่จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มากที่สุด

อัลเบอรี (Albury, 1976) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาเกณฑ์สำหรับก่อตั้งโรงเรียน อนุบาลประจำตำบล วิจัยเพื่อศึกษา ประวัติการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้ ไปสร้างเครื่องมือบริหารโรงเรียนอนุบาลในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ผลการวิจัยพบว่า หลักเกณฑ์ ในการตั้งโรงเรียนอนุบาล ต้องพิจารณาถึงงบประมาณ การสรรหาครู โครงสร้างของหลักสูตร การผลิตอุปกรณ์ การรับรองวิทยฐานะ จำนวนนักเรียน ตำราเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ไปยังผู้ปกครอง การประเมิน การปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของชุมชน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ชี้ให้เห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรม การศึกษาของนักเรียนแตกต่างกันไปตามปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยรวม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพของผู้เรียน โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนที่เป็นปัจจัย ส่วนบุคคล และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง จำนวน 160 คน โดยกำหนดให้นักเรียนจำนวน 1 คน มีผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 1 คน (อ้างอิงฐานข้อมูลจากสถิติจำนวนนักเรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของของนักเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 160 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงใน ตานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 64)1 และได้มาโดยการสุ่ม (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างคิดเป็นจำนวน 113 คน เลือกตัวอย่างโดยวิธีจับสลาก

เครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร คู่มือ ตำราวิชาการเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Liket Scale
2. ศึกษาเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนปฐมวัยที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
3. สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ นโยบายของโรงเรียน และการประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ลักษณะเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งเครื่องมือออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เครื่องมือสำหรับการวัดตัวแปรต้น มีเกณฑ์คะแนน ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีการสร้างเครื่องมือของ Likert ชนิด 5 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์คะแนน ดังนี้ (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2550, หน้า 156)

5 หมายถึง จริงที่สุด

4 หมายถึง จริงมาก

3 หมายถึง จริงปานกลาง

2 หมายถึง จริงน้อย

1 หมายถึง จริงน้อยที่สุด

2. ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย ทั้งรายข้อ รายคน และโดยรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2550, หน้า 156)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง จริงที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง จริงมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง จริงปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง จริงน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง จริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เครื่องมือสำหรับการวัดตัวแปรตาม มีเกณฑ์คะแนน ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีการสร้างเครื่องมือของ Likert ชนิด 5 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์คะแนน ดังนี้ (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2550, หน้า 156)

5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

2. ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย ทั้งรายข้อ รายคน และโดยรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2550, หน้า 156)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขต่อไป

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ

เมื่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้เสนอแนะและให้ข้อคิดเห็นแล้ว ผู้วิจัยจะนำคำถามมาพิจารณาหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้เกณฑ์ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณและเลือกข้อที่ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 ทุกข้อมาเป็นแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งหมด โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2550, หน้า 182)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัยและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้ปกครอง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 113 ฉบับ ถึงผู้ปกครองของนักเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามแล้วขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผล ตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ มี 2 ตอน ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความแตกต่าง การมีส่วนร่วมตามลักษณะสถานภาพของผู้ปกครอง ที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติในการ Independent sample t-test และ One-way ANOVA

2. วิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยใช้การวิเคราะห์ Multiple regression

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบ Independent sample t-test One-way ANOVA และ Multiple regression

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง จำนวน 113 ชุด ได้รับกลับคืนอย่างสมบูรณ์ จำนวน 113 ชุด เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบไปด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X_1 แทน การรับรู้ด้านนโยบาย

X_2 แทน การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์

Y แทน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

Sig แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R^2 แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการพยากรณ์

* แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

** แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

p แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติ

F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

พหุคูณ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองนักเรียนศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ส่วนใหญ่แบ่งออกเป็นเพศชาย จำนวน 92 คน (ร้อยละ 81.4) มีอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 60 คน (ร้อยละ 53.1) มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 86 คน (ร้อยละ 76.1) มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 75 คน (ร้อยละ 66.4) มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 98 คน (ร้อยละ 86.7) รายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงข้อมูลพื้นฐาน

ที่	ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (n=113)	ร้อยละ
1.	เพศ		
	- หญิง	21	18.6
	- ชาย	92	81.4
2.	อายุ		
	- ต่ำกว่า 40 ปี	60	53.1
	- 40 ปี ขึ้นไป	53	46.9
3.	ระดับการศึกษา		
	- ต่ำกว่า ปริญญาตรี	86	76.1
	- สูงกว่า ปริญญาตรี	27	23.9
4.	อาชีพ		
	- รับราชการ	7	6.2
	- ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	57	66.4
	- พนักงานบริษัท/กิจการของเอกชน	31	27.4
5.	รายได้ต่อเดือน		
	- ต่ำกว่า 30,000 บาท	98	86.7
	- 30,000 บาท ขึ้นไป	15	13.3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับข่าวสารและนโยบายต่าง ๆ ในการดำเนินการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ประกอบไปด้วย 2 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ด้านนโยบายของสถานศึกษา และการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์

ด้านที่ 1 การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับนโยบายศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง
พบว่า ระดับการดำเนินงานการรับรู้ด้านนโยบายของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ที่ผู้ปกครองรับรู้อยู่ในระดับจริงที่สุด ได้แก่ อันดับที่ 1 ให้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (ค่าเฉลี่ย 4.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49) อันดับที่ 2 จัดทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73) และอันดับที่ 3 จัดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69) และให้บริการโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71) ตามลำดับ

ในส่วนระดับการดำเนินงานการรับรู้ด้านนโยบายของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ที่ผู้ปกครองรับรู้อยู่ในระดับจริงมาก ได้แก่ อันดับที่ 1 บริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาสำหรับนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66) อันดับที่ 2 จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) (ค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74) ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73) จัดสื่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71) และจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69) และอันดับที่ 3 จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) (ค่าเฉลี่ย 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75) ตามลำดับรายละเอียดตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และการรับรู้ของผู้ปกครอง
เกี่ยวกับนโยบายศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

ที่	การรับรู้ด้านนโยบาย	ระดับการดำเนินการ (n=113)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	ให้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	4.81	0.49	จริงที่สุด	1
2.	บริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือทางการศึกษา สำหรับนักเรียน	4.48	0.66	จริงมาก	5
3.	จัดทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน	4.53	0.73	จริงที่สุด	2
4.	จัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่	3.90	0.85	จริงมาก	11
5.	ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.46	0.73	จริงมาก	6
6.	ให้บริการ โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน	4.52	0.71	จริงที่สุด	3
7.	จัดการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพ การศึกษา เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน	4.46	0.69	จริงมาก	6
8.	จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	4.46	0.74	จริงมาก	6
9.	จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	4.41	0.75	จริงมาก	7
10.	จัดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน	4.52	0.69	จริงที่สุด	3
11.	ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.51	0.68	จริงที่สุด	4
12.	นักเรียนได้รับการสนับสนุนสิ่งของต่าง ๆ จากหน่วยงานภายนอก เช่น มูลนิธิ คนตาบอด มูลนิธิสถานศึกษามิตรภาพ มนุษย์ล้อเอเชีย เป็นต้น	4.07	0.87	จริงมาก	10
13.	จัดสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ	4.38	0.72	จริงมาก	8

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	การรับรู้ด้านนโยบาย	ระดับการดำเนินการ (n=113)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
14.	จัดสื่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน	4.46	0.71	จริงมาก	6
15.	มีเทคโนโลยีที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเพียงพอ	4.23	0.79	จริงมาก	9
รวม		4.41	0.72	จริงมาก	

ด้านที่ 2 การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง พบว่า ระดับการดำเนินการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ที่ผู้ปกครองรับรู้อยู่ในระดับจริงมาก ได้แก่ อันดับที่ 1 มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบป้ายโปสเตอร์ (ค่าเฉลี่ย 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86) อันดับที่ 2 เว็บไซต์มีความสวยงาม ข้อมูลจัดเป็นหมวดหมู่ (ค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81) และอันดับที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเว็บไซต์ (ค่าเฉลี่ย 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83) ตามลำดับรายละเอียดตามตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และการรับรู้ของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

ที่	การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์	ระดับการดำเนินการ (n=113)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบแผ่นพับ	4.02	0.84	จริงมาก	13
2.	แผ่นพับใช้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเข้าใจง่าย มีตัวอักษรที่อ่านง่าย	4.09	0.85	จริงมาก	7
3.	ข้อมูลจากแผ่นพับอ่านแล้วเข้าใจในทันที ไม่ซับซ้อน	4.08	0.84	จริงมาก	8
4.	การออกแบบแผ่นพับมีสีสันสวยงามสะดุดตา มีภาพประกอบที่น่าสนใจ น่าจับต้อง	4.07	0.82	จริงมาก	9
5.	ข้อมูลจากแผ่นพับมีประโยชน์ให้ความรู้เกี่ยวกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	4.06	0.80	จริงมาก	10

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์	ระดับการดำเนินการ (n=113)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
6.	มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบป้ายโปสเตอร์	4.20	0.86	จริงมาก	1
7.	การออกแบบโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์ มีความน่าสนใจ สีสันสะดุดตา	4.09	0.83	จริงมาก	7
8.	ข้อมูลจากโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์ อ่านแล้ว เข้าใจง่าย ไม่มีความซับซ้อน	4.03	0.79	จริงมาก	12
9.	จุดที่ตั้งโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์ มีความเหมาะสม	4.05	0.83	จริงมาก	11
10.	ตัวอักษรในโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์ สวยงาม มีขนาดที่มองเห็นได้ชัดเจน	4.13	0.83	จริงมาก	6
11.	โปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์ ทำให้ทราบถึงข้อมูล ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ	4.09	0.84	จริงมาก	7
12.	มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเว็บไซต์	4.17	0.83	จริงมาก	3
13.	การออกแบบเว็บไซต์ มีความน่าสนใจ สีสัน สะดุดตา	4.09	0.84	จริงมาก	7
14.	ข้อมูลบนเว็บไซต์ อ่านแล้ว เข้าใจง่าย ไม่มีความซับซ้อน	4.16	0.81	จริงมาก	4
15.	ตัวอักษรที่ใช้บนเว็บไซต์ สวยงาม มีขนาดที่มองเห็นได้ชัดเจน	4.15	0.79	จริงมาก	5
16.	เว็บไซต์ มีความสวยงาม ข้อมูลจัดเป็นหมวดหมู่	4.18	0.81	จริงมาก	2
รวม		4.10	0.83	จริงมาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและ

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับ มีส่วนร่วมมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ อันดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน (ค่าเฉลี่ย 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58) อันดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร (ค่าเฉลี่ย 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71) และอันดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72) ตามลำดับรายละเอียดตาม ตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร

ที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม (n=100)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.42	0.58	มีส่วนร่วมมาก	1
2.	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	4.10	0.76	มีส่วนร่วมมาก	4
3.	การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	4.34	0.71	มีส่วนร่วมมาก	2
4.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.25	0.72	มีส่วนร่วมมาก	3
	รวม	4.28	0.69	มีส่วนร่วมมาก	

เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง เป็นรายด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีผลดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ได้แก่ อันดับที่ 1 ระบุพฤติกรรมต่าง ๆ และพัฒนาการของนักเรียน แก่ครูผู้สอน (ค่าเฉลี่ย 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78) เสนอแนวทางการให้บริการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78) และการวางแผนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเรียนร่วม (ค่าเฉลี่ย 4.42

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74) อันดับที่ 2 การวางแผนดูแลนักเรียนตามคำแนะนำของคุณครูและนักสหวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ย 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76) และอันดับที่ 3 เสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนส่งต่อนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78) และเสนอช่องทางในการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเรียนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (ค่าเฉลี่ย 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76) ตามลำดับ รายละเอียดตามตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร

ที่	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	ระดับการมีส่วนร่วม (n=113)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	ให้ข้อมูลนักเรียนในการประเมินจากนักสหวิชาชีพ	4.33	0.80	มีส่วนร่วมมาก	7
2.	ระบุพฤติกรรมต่าง ๆ และพัฒนาการของนักเรียน แก่ครูผู้สอน	4.42	0.78	มีส่วนร่วมมาก	1
3.	เสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนส่งต่อนักเรียน	4.37	0.78	มีส่วนร่วมมาก	3
4.	เสนอแนวทางการปรับภูมิทัศน์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้	4.32	0.77	มีส่วนร่วมมาก	8
5.	เสนอข้อคิดเห็นต่างๆเกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียน	4.35	0.78	มีส่วนร่วมมาก	5
6.	ร่วมวางแผนในการบริการของนักสหวิชาชีพ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	4.34	0.81	มีส่วนร่วมมาก	6
7.	เสนอแนวทางการให้บริการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม	4.42	0.78	มีส่วนร่วมมาก	1
8.	การวางแผนดูแลนักเรียนตามคำแนะนำของคุณครูและนักสหวิชาชีพ	4.41	0.76	มีส่วนร่วมมาก	2
9.	เสนอผลการพัฒนาจากคำแนะนำของคุณครูและนักสหวิชาชีพ	4.36	0.76	มีส่วนร่วมมาก	4
10.	การวางแผนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเรียนร่วม	4.42	0.74	มีส่วนร่วมมาก	1

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	การมีส่วนร่วมในการวางแผน	ระดับการมีส่วนร่วม (n=113)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
11.	เสนอช่องทางในการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเรียนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	4.37	0.76	มีส่วนร่วมมาก	3
12.	เสนอช่องทางในการศึกษาบริบทโรงเรียนเรียนร่วม	4.33	0.75	มีส่วนร่วมมาก	7
13.	แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของโรงเรียนเรียนร่วม เพื่อการส่งต่อนักเรียน	4.32	0.77	มีส่วนร่วมมาก	8
14.	เป็นคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	4.24	0.85	มีส่วนร่วมมาก	9
15.	ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการภายนอก	4.16	0.84	มีส่วนร่วมมาก	10
รวม		4.42	0.58	มีส่วนร่วมมาก	

ด้านที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ได้แก่ อันดับที่ 1 ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (ค่าเฉลี่ย 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75) อันดับที่ 2 เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้จัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันพ่อ (ค่าเฉลี่ย 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75) และอันดับที่ 3 ดูแลนักเรียนของท่านตามที่บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ให้คำแนะนำ (ค่าเฉลี่ย 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76) ตามลำดับ รายละเอียดตามตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร

ที่	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม (n=113)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	ช่วยครูวางแผนการสอน	4.16	0.90	มีส่วนร่วมมาก	10
2.	ช่วยครูพัฒนานักเรียนตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	4.22	0.87	มีส่วนร่วมมาก	8
3.	สรรหากิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ 5 ด้าน (ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และทักษะ ความต้องการจำเป็นพิเศษ)	4.27	0.82	มีส่วนร่วมมาก	5
4.	ช่วยครูจัดหาและเตรียมสื่อการสอน	4.16	0.81	มีส่วนร่วมมาก	10
5.	ช่วยครูสอนนักเรียนในบางกิจกรรม	4.26	0.81	มีส่วนร่วมมาก	6
6.	เข้าร่วมกิจกรรมวันวิชาการของโรงเรียน	4.21	0.84	มีส่วนร่วมมาก	9
7.	แนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการที่จะให้ความรู้กับนักเรียน	4.07	0.84	มีส่วนร่วมมาก	11
8.	ให้ข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับนักเรียนในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน	4.27	0.77	มีส่วนร่วมมาก	5
9.	จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้กับนักเรียนตามที่ครูกำหนด เช่น อุปกรณ์ศิลปะ หรือสิ่งประดิษฐ์	4.29	0.79	มีส่วนร่วมมาก	4
10.	จัดทำแผน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	4.24	0.80	มีส่วนร่วมมาก	7
11.	เข้าร่วมกิจกรรมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	4.22	0.82	มีส่วนร่วมมาก	8
12.	ดูแลนักเรียนของท่านตามที่บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ให้คำแนะนำ	4.37	0.76	มีส่วนร่วมมาก	3
13.	ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	4.42	0.75	มีส่วนร่วมมาก	1
14.	เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้จัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันพ่อ	4.41	0.75	มีส่วนร่วมมาก	2
รวม		4.10	0.76	มีส่วนร่วมมาก	

ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ได้แก่ อันดับที่ 1 ช่วยดูแลความปลอดภัยเมื่อนักเรียนมารับบริการ (ค่าเฉลี่ย 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80) อันดับที่ 2 ร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนหรือชมรมผู้ปกครองจัดขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82) และอันดับที่ 3 ร่วมกำหนดเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86) ตามลำดับ รายละเอียดตามตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร

ที่	การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร	ระดับการมีส่วนร่วม (n=113)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	บริจาคหรือจัดหาสิ่งของวัสดุให้โรงเรียน	3.82	0.85	มีส่วนร่วมมาก	11
2.	บริจาคทรัพย์สินหรือทุนการศึกษาให้กับสถานศึกษา	3.78	0.86	มีส่วนร่วมมาก	12
3.	ตกแต่งอาคารสถานที่ในการทำกิจกรรมของโรงเรียน	3.82	0.82	มีส่วนร่วมมาก	11
4.	จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนและนักเรียนมีความสุขกับการเรียนการทำกิจกรรมในห้องเรียน	4.03	0.85	มีส่วนร่วมมาก	9
5.	ร่วมทำความสะอาดอาคารเรียน เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ	4.07	0.84	มีส่วนร่วมมาก	8
6.	มีส่วนร่วมในการระดมทุน/งบประมาณมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.83	0.88	มีส่วนร่วมมาก	10
7.	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.09	0.86	มีส่วนร่วมมาก	6
8.	ช่วยดูแลความปลอดภัยเมื่อนักเรียนมารับบริการ	4.35	0.80	มีส่วนร่วมมาก	1
9.	ร่วมกำหนดเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียน	4.16	0.86	มีส่วนร่วมมาก	3
10.	ร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนหรือชมรมผู้ปกครองจัดขึ้น	4.25	0.82	มีส่วนร่วมมาก	2
11.	ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้กับผู้ปกครองท่านอื่นทราบ	4.14	0.84	มีส่วนร่วมมาก	4
12.	แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.11	0.86	มีส่วนร่วมมาก	5
13.	แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจการต่าง ๆ	4.08	0.84	มีส่วนร่วมมาก	7
รวม		4.34	0.71	มีส่วนร่วมมาก	

ด้านที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ได้แก่ อันดับที่ 1 รวมทบทวนเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว (ค่าเฉลี่ย 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80) อันดับที่ 2 รวมประเมินพัฒนาการของนักเรียนให้เป็นไปตามช่วงวัย (ค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83) และร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82) และอันดับที่ 3 สังเกตผลการพัฒนาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) เพื่อหาแนวทางที่ดีกว่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84) และประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83) ตามลำดับ รายละเอียดตามตาราง 8

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ และระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร

ที่	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม (n=113)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	ร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	4.21	0.82	มีส่วนร่วมมาก	4
2.	ร่วมประเมินคุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการ	4.21	0.84	มีส่วนร่วมมาก	4
3.	ร่วมประเมินพัฒนาการของนักเรียนให้เป็นไปตามช่วงวัย	4.27	0.83	มีส่วนร่วมมาก	2
4.	รวมทบทวนเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว	4.28	0.80	มีส่วนร่วมมาก	1
5.	สื่อสารแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการประเมินผล	4.17	0.83	มีส่วนร่วมมาก	6
6.	เสนอแนวทางในการพัฒนานักเรียน	4.14	0.82	มีส่วนร่วมมาก	7
7.	ประเมินโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดทำ	4.12	0.85	มีส่วนร่วมมาก	9
8.	เสนอความเห็นเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เพื่อช่วยให้การดำเนินงานดีขึ้น	4.13	0.87	มีส่วนร่วมมาก	8
9.	ประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียน	4.24	0.83	มีส่วนร่วมมาก	3
10.	ร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	4.27	0.82	มีส่วนร่วมมาก	2
11.	สังเกตผลการพัฒนาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) เพื่อหาแนวทางที่ดีกว่าเดิม	4.24	0.84	มีส่วนร่วมมาก	3

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม (n=113)			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
12.	เสนอแนวทางการพัฒนาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) เพื่อหาแนวทางที่ดีกว่าเดิม	4.19	0.85	มีส่วนร่วมมาก	5
13.	เสนอประสบการณ์ต่างๆที่ท่านพบเจอเมื่ออยู่กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	4.21	0.84	มีส่วนร่วมมาก	4
14.	นำแนวทางใหม่ ๆ ที่ท่านได้ปรับใช้ในการดูแลนักเรียนของท่านเสนอแก่บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	4.19	0.82	มีส่วนร่วมมาก	5
15.	เสนอแนะหรือแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19	4.21	0.85	มีส่วนร่วมมาก	4
รวม		4.25	0.72	มีส่วนร่วมมาก	

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ กับปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ กับปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านนโยบาย (X_1) กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.824 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ด้านนโยบาย (X_1) กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง ซึ่งการรับรู้ด้านนโยบาย (X_1) กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (Y) ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.862 รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.825 และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.716 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา (X) ในการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.820 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง ซึ่งการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (Y) ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.807 การมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.777 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.747 และด้านการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.730 รายละเอียดตามตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษกับปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ (Y)				
	Y	Y1	Y2	Y3	Y4
X_1	0.824**	0.862**	0.825**	0.675**	0.716**
X_2	0.820**	0.777**	0.807**	0.730**	0.747**

หมายเหตุ: ** $p < .01$

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

การวิเคราะห์พหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหาตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ทั้งหมด 2 ด้าน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ทดสอบแล้ว พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 2 ด้าน ตามลำดับ คือ การรับรู้ด้านนโยบาย (X_1) และการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) โดยเมื่อนำตัวแปรมาคำนวณหาค่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่ละตัวตามหลักของการวิเคราะห์

พหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยเพิ่มตัวแปรเข้าสู่การคำนวณทีละตัวแปร พบผลดังนี้

การรับรู้ด้านนโยบาย (X_1) สามารถพยากรณ์ได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 0.68 หมายถึง ปัจจัยการรับรู้ด้านนโยบายส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้ร้อยละ 68

การรับรู้ด้านนโยบาย (X_1) และการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) สามารถพยากรณ์ได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย หรืออำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 0.76 หมายถึง ปัจจัยการรับรู้ด้านนโยบาย และปัจจัยการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้ร้อยละ 76

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ทั้ง 2 ด้าน พบว่า ถ้านำตัวแปรทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ด้านนโยบาย (X_1) และการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) เข้าสู่การคำนวณ จะได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 0.76 ซึ่งเป็นค่าอำนาจพยากรณ์ที่สูงที่สุด รายละเอียดตามตาราง 10

ตาราง 10 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise multiple regression analysis) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง โดยแยกเป็นรายด้าน

ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา	R	R ²	Adj R ²	SE	F
X_1	0.82	0.68	0.67	0.39	234.59**
X_1, X_2	0.87	0.76	0.75	0.34	175.15**

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Y^{\wedge}=0.08+0.56(x_1) +0.41(x_2)$$

$$\text{และ } Z=0.47(x_1) + 0.45(x_2)$$

รายละเอียดตามตาราง 11

ตาราง 11 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficients) ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา	B	Beta	t
ค่าคงที่	0.80		0.33
X ₁	0.56	0.47	6.41
X ₂	0.41	0.45	6.15

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และขอเสนอแนะ มีรายละเอียด ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษกับปัจจัยเกี่ยวกับ สถานศึกษา พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ด้านนโยบาย (X_1) กับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ (Y) ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.824 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ด้านนโยบาย (X_1) กับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ (Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง ซึ่งการรับรู้ด้านนโยบาย (X_1) กับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ (Y) ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.862 รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.825 และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.716 ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา (X) ในการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) กับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.820 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์

(X_2) กับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ (Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง ซึ่งการรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_2) กับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ (Y) ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.807 การมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.777 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.747 และด้านการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.730 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ ปัจจัยที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์การทางบวกกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ด้วยสมการพหุคูณ พบว่า การรับรู้ด้านนโยบาย และการรับรู้การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้ง 2 ด้าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย หรืออำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 0.76 หมายถึง การรับรู้ด้านนโยบายและการรับรู้การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้ร้อยละ 76

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน กล่าวคือ เมื่อความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ซึ่งอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง 2) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้จัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันพ่อ 3) ดูแลนักเรียนของท่านตามที่บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมน้อยที่สุด คือ การแนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการที่จะให้ความรู้กับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาสิทธิ์ ธีรรัตน์ศรีสกุล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม พบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น จึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ที่สำคัญ ผลที่ได้รับจากการที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม แน่นนอนผลที่ตามมาจะเกิดกับผู้ปกครอง และนักเรียน ตามที่ (รุ่ง แก้วแดง, 2541, หน้า 181-188) กล่าวไว้ว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีผู้ทำการวิจัยเรื่อง การเข้ามามีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง พบว่า 1) ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้แก่ 1.1) การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ครอบครัว มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 1.2) นักเรียนที่พ่อแม่หรือสมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน มีความสนุกสนานกับการเรียนและครูเอาใจใส่ต่อนักเรียนมากขึ้น เพราะผู้ปกครองได้ติดต่อกับครูบ่อย ๆ นักเรียนส่วนมากมีความรู้สึกว่าการมีส่วนร่วมของครอบครัวมีประโยชน์ต่อตัวเขา คือ รู้ว่าพ่อแม่ และสมาชิกในครอบครัวให้ความสนใจต่อการเรียนของเขาและความสำเร็จในการเรียน และ 2) ผลที่เกิดขึ้นกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้แก่ 2.1) พ่อแม่ ผู้ปกครองจำนวนมากได้เพิ่มทักษะและความรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาทั่วไปสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งไม่เพียงแต่เพิ่มพูนทักษะเท่านั้น แต่ได้ทำให้เขาสามารถช่วยเรื่องการเรียนของลูกที่บ้านได้ด้วย นอกจากนี้ พ่อแม่ ผู้ปกครองยังมีความเข้าใจในระบบการบริหารโรงเรียน มากขึ้น และ 2.2) พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์และเจตคติในทางบวกต่อโรงเรียนและครู ทำให้มี “บรรยากาศ เปิด” ที่ทุกฝ่ายสามารถถกปัญหาที่เกิดขึ้นได้ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง พ่อแม่ และผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียน

มากที่สุด สายใยแห่งความรัก ความผูกพันระหว่างเด็กกับพ่อแม่เป็นความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งมั่นคง และยาวนาน เป็นพลังที่ช่วยผลักดัน ให้การดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ประสบความสำเร็จได้ ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองและโรงเรียนจะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ในด้านวิชาการและยังช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม อันจะช่วยให้เด็กมีความก้าวหน้าของชีวิต ต่อไป (ประเวศ วะสี, 2539, หน้า 75) ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องให้ความเอาใจใส่ต่อการเรียนของลูก สร้างโอกาส การเรียนแก่ลูกให้เหมาะสมกับวัยของเขา การเรียนรู้นั้นเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเรื่อง ทุกเวลา ทุกสถานการณ์ พ่อแม่ผู้ปกครองนั้นจึงเป็นครูคนแรกของลูกที่จะ นำพาลูกของตนไปสู่เส้นทาง ความรอบรู้แห่งชีวิต

1.2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประเมินผล อยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ซึ่งอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประเมินผลมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) ร่วมทบทวนเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว 2) ร่วมประเมินพัฒนาการของนักเรียนให้เป็นไปตามช่วงวัย และร่วมประเมินผลการเรียนรู้อของนักเรียน 3) สังเกตผลการพัฒนาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) เพื่อหาแนวทางที่ดีกว่าเดิม และประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับ แฟ้มประจำตัวนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิมาลย์ ไยมณี (2547) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนวัฒนา เขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการสอนในด้าน วิชาการและด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และอันดับการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการประเมินผลน้อยที่สุด คือ การประเมินโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดทำ เนื่องด้วยบทบาทของผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลต่างๆของคุณัย การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง อาจจะยังไม่ได้มีบทบาทมากเพียงพอ เท่าที่ควร ตามที่ ชัชวาลย์ จันทรทอง (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพ ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการปลูกฝัง พฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่งผลให้นักเรียนหันมา สนใจที่จะดูแลสุขภาพของตนเองมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ถ้าทางศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เพิ่มบทบาทให้แก่ผู้ปกครองของนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการ ประเมินผล อาจจะส่งผลให้การพัฒนาคักยภาพของผู้เรียน ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง

เพิ่มมากขึ้น ตามที่อำนาจ หมิ่นสมบัติ (2544, หน้า 15) ได้กล่าวถึงลักษณะของความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนได้รวมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ตามความเหมาะสมและความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล และงานที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนจะช่วยเหลือให้ความร่วมมือได้ เช่น เป็นกรรมการในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น 2) เปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน ผู้สนใจเข้าร่วมวางแผนในการทำงาน ร่วมเข้า ชมกิจกรรมของโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ 3) เชิญผู้ปกครองและผู้สนใจเข้าชมผลงานการแสดงต่าง ๆ ของนักเรียน และ 4) ให้ผู้ปกครองเข้าใจจุดมุ่งหมาย แบบแผนการดำเนินงานกิจกรรมและโปรแกรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

1.3 การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการระดมทรัพยากร อยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ซึ่งอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการประเมินผลมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) ช่วยดูแลความปลอดภัยเมื่อนักเรียนมารับบริการ 2) ร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนหรือชมรมผู้ปกครองจัดขึ้น 3) ร่วมกำหนดเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของประหยัด ทัทธานี (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านวิชาการและด้านพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ตราขึ้นบนพื้นฐานความคิดความเชื่อที่ว่าพ่อแม่คือผู้ที่เป็นครูได้ดีที่สุด พ่อแม่คือคนที่ มีพลังมีทุกสิ่งทุกอย่าง รวมทั้งความตั้งใจและความปรารถนาดีต่ออนาคตของลูก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาลฉบับนี้ได้นำสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้คนทุกคนในสังคมไทยจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อจะสามารถให้การศึกษาให้กับคนทุกคนในประเทศได้ พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงมีโอกาสและมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้กับลูกหลานได้อีกครั้ง ภายใต้อำนาจของพระราชบัญญัติการศึกษาลฉบับนี้ (วิศาล เกรือคล้าย, 2544, หน้า 2) ดังนั้นการที่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา เพราะผู้ปกครองเป็นกำลังสำคัญคอยเป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานศึกษา และภาพสะท้อนของการให้บริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการระดมทรัพยากรน้อยที่สุด คือ บริจาคทรัพย์สินหรือทุนการศึกษาให้กับสถานศึกษา เนื่องด้วยรายได้ของผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 86.7 มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท ต่อเดือนบวกกับภาระที่จะต้องแบกรับค่าใช้จ่ายทั้งครอบครัว ตลอดจนค่าเดินทางในการมารับบริการ

ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการการบริจาครักษาหรือทุนการศึกษาให้กับสถานศึกษาน้อยที่สุด แต่ผู้ปกครองบางส่วนจะให้ความร่วมมือเวลาคุณครูให้จัดหาสื่อต่าง ๆ ประเภทสิ่งของเหลือใช้ หรือวัสดุต่าง ๆ ที่สามารถหาได้รอบตัวบ้างเป็นบางเวลา ซึ่งแตกต่างอยู่บ้างกับงานที่ศรีแพร ธนะขว้าง (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ด้านงานวิชาการผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในเรื่องติดตามผลการเรียนของเด็ก ส่วนประเด็นที่ส่วนใหญ่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม คือ เสนอความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน และช่วยจัดหาอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ด้านกิจการนักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่องมาร่วมงานในวันที่โรงเรียนจัดขึ้น ประเด็นที่ไม่มีส่วนร่วม คือ ช่วยประสานงานระหว่างผู้ปกครองให้ร่วมจัดกิจกรรมที่ควรจะมีในโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่องติดตามการดำเนินงานเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียน ประเด็นที่ไม่มีส่วนร่วมคือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นแก่โรงเรียนในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ ด้านงานสัมพันธ์ชุมชนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่องการสร้างทัศนคติที่ดีของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ประเด็นที่ไม่มีส่วนร่วมคือแนะนำทรัพยากรในชุมชน เช่น บุคคลหรือสถาบันต่าง ๆ แก่โรงเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน

1.4 การมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการวางแผน อยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ซึ่งอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการวางแผนมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) ระบุพฤติกรรมต่าง ๆ และพัฒนาการของนักเรียนแก่ครูผู้สอน การเสนอแนวทางการให้บริการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม และการวางแผนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเรียนร่วม 2) การวางแผนดูแลนักเรียนตามคำแนะนำของคุณครูและนักสหวิชาชีพ 3) เสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนส่งต่อนักเรียน และการเสนอช่องทางในการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนในรูปแบบเรียนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง อาจจะเป็นเพราะความคาดหวังของผู้ปกครองที่พานักเรียนมารับบริการ เพื่อต้องการให้ลูกของตนเองสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐสุดา นาลอ (2556) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับคนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการวางแผนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงสร้างการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับคนพิการศูนย์การศึกษาพิเศษมากที่สุด ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนประชาสัมพันธ์ การที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถเข้ามา มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเตรียมความพร้อม การใช้เทคนิครวมถึงวิธีการต่าง ๆ

ในการวางแผนและตัดสินใจร่วมกับครู สามารถให้การศึกษที่ดีและถูกต้องกับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการพัฒนา ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้เป้าหมายของ การพัฒนาเด็ก ประสบผลสำเร็จ การช่วยส่งเสริมสนับสนุนของครอบครัวมีอิทธิพลและส่งผลต่อ ความสำเร็จ ในโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนไม่สามารถพัฒนาเด็กได้ตามลำพัง ผู้ปกครองและสถานศึกษาต้องร่วมมือกัน ถึงแม้ผู้ปกครองจะเต็มใจให้ความร่วมมือ แต่ยังไม่เข้าใจบทบาทของตัวเองที่เหมาะสม

ดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษ หรือสถานศึกษาควรส่งเสริมให้แสดงบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 48-53) ร่วมมือกับสำนักงานปฏิรูปการศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการจัดประชุม สัมมนาเพื่อการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ และเคยมีการกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของ พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องปฏิรูปการเรียนรู้และอันดับการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการวางแผนน้อยที่สุด คือ ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการภายนอก โดยพยายามศึกษาเนื้อหาสาระอย่างถ่องแท้ และปฏิรูปการเรียนรู้ของลูกที่บ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องเอาใจใส่ดูแล ติดตามความประพฤติของลูกทั้งที่บ้านและโรงเรียน พยายามทำตัวเป็น แบบอย่างแก่ลูก ในขณะเดียวกันพ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องรับฟังความคิดเห็นของลูกและเปิด โอกาสให้ลูกค้นพบตัวเองหรือศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ได้แสดงออกอย่างเต็มที่ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 48-50)

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง พบว่า การรับรู้ด้านนโยบาย และการรับรู้การรับรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของวาสนา รังสร้อย (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับบ้าน จะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และตามที่ เมธาสิทธิ์ ธีรรัตนศรีสกุล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการจัดการศึกษาสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทำให้มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครอง และอาสา รังสร้อย (2562) ยังได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับบ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาในปัจจุบันนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่เล็งเห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบการคัดสรรตัวแทนผู้ปกครองพร้อมกับกำหนดบทบาทตัวแทนผู้ปกครองเพื่อเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทุกคนลงไปในในการจัดการเรียนการสอนในหลายวิชา รวมทั้งให้ผู้ปกครองรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การเข้าร่วมกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับการมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี แต่ผลของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแต่ละท่านแตกต่างกันไป และการที่สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในบางกิจกรรมไม่สอดคล้องและตรงกับความต้องการ โดยภัทรกร ปุยสุวรรณ, นพดล เจนอักษร และปิลัญ ปฎิทิพพาคม (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางตรงระหว่างสถานศึกษาและชุมชน รวมถึงมีความสัมพันธ์ทางอ้อมระหว่างบรรยากาศองค์การและการสร้างภาคีเครือข่ายเมื่อพิจารณา รูปแบบของปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัย พบว่า สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพผู้เรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร้อยละ 62 สรุปได้ว่า ผลการศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่นเดียวกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง มีนโยบายการให้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน นักเรียนที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ทุกคนจะได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จัดหาทุนทางการศึกษาให้แก่นักเรียน เช่น ทุนมูลนิธิคุณพุ่ม และมีการสนับสนุนสิ่งของต่างๆจากหน่วยงานภายนอก เช่น มูลนิธิคนตาบอด มูลนิธิศูนย์มิตรภาพมนุษย์ล่อเอเซีย เป็นต้น จัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จัดการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ มีจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ที่ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียน ปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัย และเพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน

ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางได้จัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันพ่อ มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงข้อคิดเห็น เสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การให้ข้อมูลต่าง ๆ และพัฒนาการเกี่ยวกับบุตรหลานของท่านแก่คุณครูในการประเมินความสามารถพื้นฐานทำให้ผู้ปกครอง ตัดสินใจในการส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ารับบริการที่ศูนย์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย ใจนะภา (2563) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร พบว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการตัดสินใจด้านวิชาการด้านบุคลากรด้านค่าใช้จ่ายด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาด้านภาพลักษณ์ของศูนย์และด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ ศูนย์การศึกษาพิเศษได้นำหลักสูตรใหม่มาใช้ในการบริหารโรงเรียนทำให้ผู้ปกครองมีความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้านมาก สอดคล้องกับการวิจัยของยุทธศักดิ์ ภูพารักษ์ (2565) ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษพุทธศักราช 2562 ของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางกรุงเทพมหานคร พบว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษได้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง พบว่าการรับรู้นโยบายของศูนย์ การรับรู้การประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ดังนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษ ควรดำเนินการดังนี้

1. ให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ โดยเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายขึ้น
2. กำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์กับการพัฒนานักเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม และประชาสัมพันธ์ให้รับรู้อย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในแง่อื่น ๆ มากขึ้น
2. ควรศึกษาผลการพัฒนานักเรียนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

บรรณานุกรม

- กมล สูดประเสริฐ. (2540). **การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). **มาตรฐานการพัฒนาเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 (สำหรับเด็ก 3-5 ปี)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กฤษณพร ประสิทธิ์วิเศษ. (2559). **การสื่อสารทุนทางสังคมออนไลน์ผ่านเฟซบุ๊กกับคุณภาพชีวิตในโลกแห่งความจริง**. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.
- กัณรญาณี ศรีสุรักษ์. (2559). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลู ตาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กัมกนต์ จุโนโท. (2543). ปฏิรูปการศึกษาให้ได้ผล: จุดเริ่มต้นที่ผู้ปกครอง. **วารสารวิชาการ**, 10(3), 35-40.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2549). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนดีเด่นโรงเรียนกันทรารมณณ์ จังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ชวรัตน์ เชิดชัย. (2527). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน**. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชัชวาลย์ จันทร์ทอง. (2552). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2540). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ค.ด., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- ฐิติมาพร เจริญวงศา. (2549). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนวัดศรีสุदारาม สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- ณัฐฐา ชาวกงจักร. (2556). รูปแบบการประชาสัมพันธ์เชิงรุกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ณัฐสุดา นาลอ. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับคนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน. การค้นคว้าอิสระ คช.ม., มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น, เชียงใหม่.
- ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท. (2537). เครื่องมือและสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์และโฆษณา. กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์.
- ทัตยา ปรีดิศรี. (2547). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- ทิพย์วารี วุฒิวัย. (2551). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- เทพยพงษ์ เศษคิมบง. (2554). ผลการเรียนรู้ด้วยอิเล็กทรอนิกส์แบบเรียนร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป. กรุงเทพฯ: เนติพงษ์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: วี. อินเตอร์ พรินท์.
- ธีรพงศ์ พงศ์ฑีชาญ. (2556). พฤติกรรมการใช้งาน Facebook ของนักศึกษาระดับการศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

- ธีรภัทร์ เจริญดี. (2542). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.**
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2550). **การประเมินโครงการพัฒนาครูประจำการเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.**
- นพเนตร ธรรมบวร. (2541). **บทบาทของครอบครัวกับการศึกษาในรายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.**
- นิรันดร์ จงวุฒิวัดชัย. (2547). **วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณา.**
- ประเวศ วะสี. (2539). **ปฏิรูปการศึกษาไทยการยกเครื่องทางปัญญา. กรุงเทพฯ: สร้างสื่อ.**
- ประหยัด ทัพธานี. (2552). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.**
- ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี. (2548). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.**
- ปิยากร หวังมหาพร. (2555). **ความร่วมมือในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ: การวิเคราะห์ข้ามกรณี. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.**
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2542). **เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.**
- พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์. (2552). **บทบาทของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์. นนทบุรี: สำนักพิมพ์วิทยาลัยราชพฤกษ์.**
- พิมพ์สุรีย์ พงษ์เสื่อ. (2555). **พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.**
- พิสมัย บุญเลิศ. (2548). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาล นครสมุทรปราการ. ปัญหาพิเศษ ร.ป.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.**

- ภักชภา จิตศรีณกุล. (2553). **พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ของพนักงานบริษัททรูคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน).** การค้นคว้าอิสระ บธ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ภัทรกร ปยุสุวรรณ, นพดล เจนอักษร และปิลาญ ปฏิพิมพาคม. (2557). **แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย.** สุทธิปริทัศน์, 28(87), 345–367.
- ภิเชก ชัยนิรันดร์. (2553). **การตลาดแนวใหม่ผ่าน Social Media.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ.** กรุงเทพฯ: บুদ্ধ พอยท์.
- เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม.** วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 9(2), 173–184.
- ยุทธศักดิ์ ภูผารักษ์. (2565). **การบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พุทธศักราช 2562 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย.** กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). **การนำภูมิปัญญาไทยเข้าระบบสู่การศึกษา.** กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ. (2542). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนและชุมชนต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5–6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วัชรภรณ์ พยัคฆ์เมธี. (2546). **การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วันชัย โกลละสุต. (2549). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม.** กรุงเทพฯ: กรมโยธาธิการและผังเมือง.
- วาสนา รังสร้อย. (2562). **ภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์การที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรครูโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร.** วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 8(1), 60–77.

- วิรัช ลภีรัตน์กุล. (2544). **การประชาสัมพันธ์** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิศาล เครือคล้าย. (2544). **เอกสารประกอบการบรรยายโครงการโรงเรียนเครือข่ายการเรียนรู้**. เพชรบุรี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรณ.
- วุฒิชัย ใจนะภา. (2563). **ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ศรีแพร ธนะขำ. (2556). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต วิเทศล้านนา จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น, เชียงใหม่.
- ศรีอัมพร ทองสีบสาย. (2545). **การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อ่างนาจเจริญ.
- ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน. (2544). **รูปแบบและบทบาทการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ปกครองที่เป็นกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ สส.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สถาบันสร้างสรรค์และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต. (2564). **คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ลีปนันท เกตุทัต. (2542). **การพัฒนาการวิจัย: สร้างสรรค์ปัญญาเพื่อพัฒนาประเทศ**. **ประชาคมวิจัย**, 7(9), 23–26.
- สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์. (2554). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุทธิมาลย์ ไยมณี. (2547). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนมณีวัฒนา เขตบางแค กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.

- สุธีรัตน์ ใจจันทร์. (2554). การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สุนันทา แก้วสามเขียว. (2553). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์บนเว็บไซต์ยูทูปดอทคอมของนักศึกษาระดับอนุปริญญา ในวิทยาลัยชุมชน 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- เสถียร เชยประทับ. (2528). การสื่อสารและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยา.
- อนงค์ หาญวิริยะกิตติชัย. (2546). การใช้รูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กรณีศึกษา: โรงเรียนอนุบาลพรรณี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เทคนิคกระบวนการมีส่วนร่วมการสร้างอนาคตร่วมกัน (FutureSearch conference=F.s.C). วิทยานิพนธ์ ค.ม., สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อนันตชัย อุทัยพัฒนาชีพ. (2544). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. ข่าวศูนย์กฎหมายธุรกิจ, 9(91), 36-39.
- อภิชาจ พุกสวัสดิ์. (2556). การประชาสัมพันธ์เพื่อการสร้างภาพลักษณ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิญา เวชยชัย. (2544). การศึกษาโครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวในชุมชน. กรุงเทพฯ: โครงการเปี้ยยังชีพ.
- อรรธรณ วงศ์แก้วโพธิ์ทอง. (2553). Social Media เครื่องมือเพิ่มศักยภาพทางธุรกิจ. วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 30(4), 63-69.
- อำนาจ หมื่นสมบัติ. (2544). บทบาทของครอบครัวในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม., สถาบันราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- อุดม เหลืองสอด. (2545). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านเก่าวิทยา จังหวัดกาญจนบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- เอกอนงค์ ศรีสำอางค์, กุลธิดา ภูซัง และเมธิณี น้อยสุด. (2559). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. *SDU Research Journal*, 11(2), 163–178.
- Albury, R. G. (1976). **The Development of Guiding Principles for The Establishment and Organization of a Parish Day Nursery School**. Dissertations Ed.D., New York University, New York.
- Boseley, H. (1974). **Webster's New Collegiate Dictionary**. Massachusetts: G and C Merriam
- Buford, J., F. (1997). **Parents' Perceptions of Easy Childhood Education**. Thesis Ed.D., Oklahoma State University, United State.
- Laswell, H. D. (1984). **Power and Personality**. New York: W. W. Norton.
- Miles, T. S. (2016). **A Case Study on Parent's Perceptions of Their Role in the Educational Process**. Doctoral Study Ed.D., Walden University, United States.
- Schramm, W. (1972). **Communication and Change in Developing Countries**. Honolulu: The University Press of Hawaii.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนามรงค์
อาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล
อาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา
3. นายชูศักดิ์ ศิริเชียงใหม่
ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ สวณกลาง กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง
2. ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเท่านั้น และจะสงวนคำตอบของ
ท่านไว้เป็นความลับจึงไม่มีผลกระทบต่อตัวท่าน หรือบุตรหลานของท่านแต่อย่างใด แต่จะมี
ความสำคัญและเกิดประโยชน์ อย่างยิ่งต่อการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มี
ความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลางต่อไป
3. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน รวมทั้งหมด 8 หน้า ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน
ตอนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา
ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

นายอัปดุลเลาะห์ หลีดีใจ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

หญิง

ชาย

2. อายุ

ต่ำกว่า 40 ปี

มากกว่า 40 ปี

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

รับราชการ

ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

พนักงานบริษัท/กิจการของ

เอกชน

5. รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 30,000บาท

มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 2 ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาระดับการรับรู้ข่าวสารและนโยบายต่างๆในการดำเนินการของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการดำเนินการท้ายข้อความ

ข้อที่	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและนโยบาย	การดำเนินการ				
		จริงที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
นโยบายของโรงเรียน						
1.	ให้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย					
2.	บริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือทางการศึกษา สำหรับนักเรียน					

ข้อที่	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและนโยบาย	การดำเนินการ				
		จริงที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
3.	จัดทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน					
4.	จัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่					
5.	ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
6.	ให้บริการ โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน					
7.	จัดการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน					
8.	จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					
9.	จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)					
10.	จัดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน					
11.	ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					
12.	นักเรียนได้รับการสนับสนุนสิ่งของต่างๆจากหน่วยงานภายนอก เช่น มูลนิธิคนตาบอด มูลนิธิศูนย์มิตรภาพมนุษย์ล่อเอเซีย เป็นต้น					
13.	จัดสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ					
14.	จัดสื่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน					
15.	มีเทคโนโลยีที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเพียงพอ					

ข้อที่	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและนโยบาย	การดำเนินการ				
		จริงที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
การประชาสัมพันธ์						
1.	มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบแผ่นพับ					
2.	แผ่นพับใช้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเข้าใจง่าย มีตัวอักษรที่อ่านง่าย					
3.	ข้อมูลจากแผ่นพับอ่านแล้วเข้าใจในทันที ไม่ซับซ้อน					
4.	การออกแบบแผ่นพับมีสีสันสวยงาม สะดุดตามีภาพประกอบที่น่าสนใจ น่าจับต้อง					
5.	ข้อมูลจากแผ่นพับมีประโยชน์ให้ความรู้เกี่ยวกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง					
6.	มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบป้ายโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์					
7.	การออกแบบโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์มีความน่าสนใจสีสันสะดุดตา					
8.	ข้อมูลจากโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่มีความซับซ้อน					
9.	จุดที่ตั้งโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสม					
10.	ตัวอักษรในโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์สวยงาม มีขนาดที่มองเห็นได้ชัดเจน					
11.	โปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์ทำให้ทราบถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ					
12.	มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเว็บไซต์					

ข้อที่	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและนโยบาย	การดำเนินการ				
		จริงที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
13.	การออกแบบเว็บไซต์มีความน่าสนใจ สีสัน สะดุดตา					
14.	ข้อมูลบนเว็บไซต์อ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่มี ความซับซ้อน					
15.	ตัวอักษรที่ใช้บนเว็บไซต์สวยงาม มีขนาด ที่มองเห็นได้ชัดเจน					
16.	เว็บไซต์มีความสวยงาม ข้อมูลจัดเป็น หมวดหมู่					

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง

คำชี้แจง โปรดพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับการมีส่วนร่วมท้ายข้อความ

ข้อที่	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการวางแผน						
1.	ให้ข้อมูลนักเรียนในการประเมินจากนักสห วิชาชีพ					
2.	ระบุพฤติกรรมต่างๆ และพัฒนาการของ นักเรียน แก่ครูผู้สอน					
3.	เสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนส่ง ต่อให้นักเรียน					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.	เสนอแนวทางในการปรับภูมิทัศน์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
5.	เสนอขอความคิดเห็นต่างๆเกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียน					
6.	ร่วมวางแผนในการบริการของนักสหวิชาชีพ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง					
7.	เสนอแนวทางการให้บริการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม					
8.	การวางแผนดูแลนักเรียนตามคำแนะนำของคุณครูและนักสหวิชาชีพ					
9.	เสนอผลการพัฒนาจากคำแนะนำของคุณครูและนักสหวิชาชีพ					
10.	การวางแผนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเรียนรวม					
11.	เสนอช่องทางในการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเรียนรวมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง					
12.	เสนอช่องทางในการศึกษาบริบทโรงเรียนเรียนรวม					
13.	แสดงขอความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของโรงเรียนเรียนรวม เพื่อการส่งต่อนักเรียน					
14.	เป็นคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง					
15.	ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการภายนอก					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม						
1.	ช่วยครูวางแผนการสอน					
2.	ช่วยครูพัฒนานักเรียนตาม แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)					
3.	สรรหากิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ 5 ด้าน (ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และทักษะความต้องการจำเป็นพิเศษ)					
4.	ช่วยครูจัดหาและเตรียมสื่อการสอน					
5.	ช่วยครูสอนนักเรียนในบางกิจกรรม					
6.	เข้าร่วมกิจกรรมวันวิชาการของโรงเรียน					
7.	แนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการที่จะให้ความรู้แก่นักเรียน					
8.	ให้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับนักเรียนในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน					
9.	จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้กับนักเรียนตามที่ครูกำหนด เช่น อุปกรณ์ศิลปะ หรือสิ่งประดิษฐ์					
10.	จัดทำแผน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)					
11.	เข้าร่วมกิจกรรมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน					
12.	ดูแลนักเรียนของท่านตามที่บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ให้คำแนะนำ					
13.	ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14.	เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้จัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันพ่อ					
การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร						
1.	บริจาคหรือจัดหาสิ่งของวัสดุให้โรงเรียน					
2.	บริจาคทรัพย์สินหรือทุนการศึกษาให้กับโรงเรียน					
3.	ตกแต่งอาคารสถานที่ในการทำกิจกรรมของโรงเรียน					
4.	จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนและนักเรียนมีความสุขกับการเรียนการทำกิจกรรมในห้องเรียน					
5.	ร่วมทำความสะอาดอาคารเรียน เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ					
6.	มีส่วนร่วมในการระดมทุน/งบประมาณมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา					
7.	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
8.	ช่วยเหลือความปลอดภัยเมื่อนักเรียนมารับบริการ					
9.	ร่วมกำหนดเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียน					
10.	ร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนหรือชมรมผู้ปกครองจัดขึ้น					
11.	ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้กับผู้ปกครองท่านอื่นทราบ					
12.	แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
13.	แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจการต่าง ๆ					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล						
1.	รวมประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน					
2.	รวมประเมินคุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการ					
3.	รวมประเมินพัฒนาการของนักเรียนให้เป็นที่ไปตามช่วงวัย					
4.	รวมทบทวนเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว					
5.	สื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการประเมินผล					
6.	เสนอแนวทางในการพัฒนานักเรียน					
7.	ประเมินโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดทำ					
8.	เสนอความเห็นเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เพื่อช่วยให้การดำเนินงานดีขึ้น					
9.	ประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียน					
10.	รวมประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน					
11.	สังเกตผลการพัฒนาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) เพื่อหาแนวทางที่ดีกว่าเดิม					
12.	เสนอแนวทางการพัฒนาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) เพื่อหาแนวทางที่ดีกว่าเดิม					
13.	เสนอประสบการณ์ต่างๆที่ท่านพบเจอเมื่ออยู่กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14.	นำแนวทางใหม่ ๆ ที่ท่านได้ปรับใช้ในการดูแลนักเรียนของท่านเสนอแก่บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง					
15.	เสนอแนะหรือแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19					

ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3			
นโยบายสถานศึกษา							
1.	ให้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
2.	บริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลือทางการศึกษา สำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
3.	จัดทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
4.	จัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
5.	ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
6.	ให้บริการโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการ จำเป็นพิเศษของนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
7.	จัดการศึกษาที่มีมาตรฐานและ ประกันคุณภาพการศึกษา เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
8.	จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
9.	จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
10.	จัดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของ นักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3			
11.	ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
12.	นักเรียนได้รับการสนับสนุนสิ่งของต่างๆ จากหน่วยงานภายนอก เช่น มูลนิธิคนตาบอด มูลนิธิศูนย์มิตรภาพมนุษย์ล่อเอเซีย เป็นต้น	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
13.	จัดสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
14.	จัดสื่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
15.	มีเทคโนโลยีที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
การประชาสัมพันธ์							
1.	มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบแผ่นพับ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
2.	แผ่นพับใช้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเข้าใจง่าย มีตัวอักษรที่อ่านง่าย	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
3.	ข้อมูลจากแผ่นพับอ่านแล้วเข้าใจในทันที ไม่ซับซ้อน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
4.	การออกแบบแผ่นพับมีสีสันสวยงามสะดุดตา มีภาพประกอบที่น่าสนใจ น่าจับต้อง	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
5.	ข้อมูลจากแผ่นพับมีประโยชน์ให้ความรู้เกี่ยวกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
6.	มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบป้ายโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
7.	การออกแบบโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ มีความน่าสนใจสีสันสะดุดตา	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
8.	ข้อมูลจากโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่มีความซับซ้อน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3			
9.	จุดที่ตั้งโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
10.	ตัวอักษรในโปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์สวยงาม มีขนาดที่มองเห็นได้ชัดเจน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
11.	โปสเตอร์ ประชาสัมพันธ์ทำให้ทราบถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
12.	มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเว็บไซต์	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
13.	การออกแบบเว็บไซต์มีความน่าสนใจ สีสัน สะดุดตา	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
14.	ข้อมูลบนเว็บไซต์อ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่มี ความซับซ้อน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
15.	ตัวอักษรที่ใช้บนเว็บไซต์สวยงาม มีขนาด ที่มองเห็นได้ชัดเจน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
16.	เว็บไซต์มีความสวยงาม ข้อมูลจัดเป็นหมวดหมู่	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
ในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง

ข้อ	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3			
การมีส่วนร่วมในการวางแผน							
1.	ให้ข้อมูลนักเรียนในการประเมินจาก นักสหวิชาชีพ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
2.	ระบุพฤติกรรมต่าง ๆ และพัฒนาการของ นักเรียน แก่ครูผู้สอน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้

ข้อ	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3			
3.	เสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อน ส่งต่อนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
4.	เสนอแนวทางในการปรับภูมิทัศน์ของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เพื่อให้เอื้อต่อ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
5.	เสนอข้อคิดเห็นต่างๆเกี่ยวกับการส่งต นักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
6.	ร่วมวางแผนในการบริการของนักสหวิชาชีพ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
7.	เสนอแนวทางการให้บริการจัดการศึกษา อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
8.	การวางแผนดูแลนักเรียนตามคำแนะนำของ คุณครูและนักสหวิชาชีพ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
9.	เสนอผลการพัฒนาจากคำแนะนำของ คุณครูและนักสหวิชาชีพ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
10.	การวางแผนการจัดการเรียนการสอนในรูป แบบเรียนรวม	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
11.	เสนอช่องทางในการให้ความรู้เกี่ยวกับการ จัดการเรียนรวมในรูปแบบเรียนรวมของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
12.	เสนอช่องทางในการศึกษาบริบทโรงเรียน เรียนรวม	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
13.	แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของโรงเรียน เรียนรวม เพื่อการส่งต่อนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
14.	เป็นคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้

ข้อ	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3			
15	ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการ ภายนอก	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม							
1.	ช่วยครูวางแผนการสอน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
2.	ช่วยครูพัฒนานักเรียนตาม แผนการจัดการ ศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอน เฉพาะบุคคล (IIP)	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
3.	สรรหากิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ 5 ด้าน (ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และทักษะความต้องการจำเป็นพิเศษ)	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
4.	ช่วยครูจัดหาและเตรียมสื่อการสอน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
5.	ช่วยครูสอนนักเรียนในบางกิจกรรม	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
6.	เข้าร่วมกิจกรรมวันวิชาการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
7.	แนะนำเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการที่จะให้ ความรู้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
8.	ให้ข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับนักเรียนในสมุด รายงานประจำตัวนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
9.	จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้กับนักเรียน ตามที่ครูกำหนด เช่น อุปกรณ์ศิลปะ หรือ สิ่งประดิษฐ์	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
10.	จัดทำแผน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
11.	เข้าร่วมกิจกรรมการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
12.	ดูแลนักเรียนของท่านตามที่บุคลากร ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ให้คำแนะนำ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้

ข้อ	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
13.	ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
14.	เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้จัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันพ้อ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร							
1.	บริจาคหรือจัดหาสิ่งของวัสดุให้โรงเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
2.	บริจาคทรัพย์สินหรือทุนการศึกษาให้กับโรงเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
3.	ตกแต่งอาคารสถานที่ในการทำกิจกรรมของโรงเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
4.	จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนและนักเรียนมีความสุขกับการเรียนการทำกิจกรรมในห้องเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
5.	ร่วมทำความสะอาดอาคารเรียน เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
6.	มีส่วนร่วมในการระดมทุน/งบประมาณมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
7.	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
8.	ช่วยเหลือความปลอดภัยเมื่อพานักเรียนมารับบริการ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
9.	ร่วมกำหนดเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
10.	ร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนหรือชมรมผู้ปกครองจัดขึ้น	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้

ข้อ	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
11.	ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้กับผู้ปกครองท่านอื่นทราบ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
12.	แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
13.	แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจการต่าง ๆ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล							
1.	รวมประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
2.	รวมประเมินคุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
3.	รวมประเมินพัฒนาการของนักเรียนให้เป็นไปตามช่วงวัย	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
4.	รวมทบทวนเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
5.	สื่อสารแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการประเมินผล	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
6.	เสนอแนวทางในการพัฒนานักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
7.	ประเมินโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดทำ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
8.	เสนอความเห็นเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง เพื่อช่วยให้การดำเนินงานดีขึ้น	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
9.	ประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
10.	รวมประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
11.	สังเกตผลการพัฒนาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) เพื่อหาแนวทางที่ดีกว่าเดิม	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้

ข้อ	การมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3			
12.	เสนอแนวทางการพัฒนาตามแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผน การสอนเฉพาะบุคคล (IIP) เพื่อหาแนวทาง ที่ดีกว่าเดิม	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
13.	เสนอประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ท่านพบเจอ เมื่ออยู่กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
14.	นำแนวทางใหม่ ๆ ที่ท่านได้ปรับใช้ ในการดูแลนักเรียนของท่านเสนอแก่บุคลากร ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้
15.	เสนอแนะหรือแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนในช่วง สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19	+1	+1	+1	+3	1	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายอัปดุลเลาะห์ หลีดีใจ
วัน เดือน ปี เกิด	27 สิงหาคม 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดสงขลา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 ค.บ. (ศิลปกรรม), มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	16/9 ม.3 ต.สะบ้าย้อย อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา 90210
ผลงานตีพิมพ์	อัปดุลเลาะห์ หลีดีใจ และศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (อยู่ระหว่างการตีพิมพ์). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการ เรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในศูนย์การศึกษา พิเศษ ส่วนกลาง. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร, 11(1).

